

U PRAMENE ŽIVOTA

A SVATOSTI

Podle P. Cesare Gallina z italštiny volně
přeložily Anglické panny ve Štěkni.

Knih Dědictví Svatojanského čis. 186.
Podíl údů na rok 1937 čis. 2.

PRAHA 1937.

Nákladem Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze.
Tiskem: Josef Bartl, Praha VII., Korunovační 14.

Cena Kč 6.—.

U PRAMENE ŽIVOTA A SVATOSTI

Napsal P. Cesare Gallin, missionář Srdce Páně.

Se svolením autorovým volně z italštiny
přeložily Anglické panny.

V nejhlubší úctě a vděčnosti
věnováno Jeho Excellenci Mgru
Dru ŠIMONU BĀRTOVI.

Podíl údů »Dědictví Svatojanského« na r. 1937, čís. 2.
Nákladem Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze.
Tiskem Josef Bartl, Praha VII., Korunovační 833.

NIHIL OBSTAT

Prael. Msgre Ant. Melka,
censor ex offio.

Nr. 1182.

IMPRIMATUR.

Episcopalis Ordinariatus Budvicii Bohemorum,
die 10. februarii 1936.

† **Simon, Episcopus.**

I. DAR BOŽÍ.

»Kéž bys poznala Dar Boží.«

Jsme obklopeni dary Božími, žijeme v nich a z nich. A je pravda, že užívající jich, zapomínáme často dárce všeho dobra a nepoznáváme v darech věčnou lásku, která ustavičně o nás pečuje.

Ale jest dar nade všechny dary, v jedinečném a jediném slova smyslu. Dar lásky, dar slitování, dar nekonečné ceny — ó kéž bychom poznali dar Boží — Ježíše Krista, Syna Boha věčného.

»Neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.«

Co Bůh od Abrahama jen na zkoušku žádal, největší oběť srdce otcovského, to sám Otec do posledních důsledků skutečně vykonal.

Dal Syna svého, dal ho v oběť krvavou, dal ho nám.

»Žijte v lásce, jakož i Kristus miloval nás a vydal sebe sama za nás v dar, a to v oběť krvavou Bohu k vůni líbeznému.«

Ó jaký to dar živý, milující nás, darující sebe sama za nás. Kéž bychom poznali tento dar všech darů, Ježíše Krista. Ježíš je náš, patří nám cele. — Je můj, patří mně. Miloval mne a obětoval se za mne. Nejsem nikdy sám v širém světě, nikdy opuštěn, nikdy bez přítele. Mám Ježíše. »A všechno dobro mi vzešlo zároveň s ním«, neboť »z plnosti jeho všichni jsme obdrželi.«

Všechno dobro, jak v řádu nadpřirozeném tak i v přirozeném, daruje se nám Ježíšem a pro Ježíše. Jak krásně vyznává to stále a stále církev svatá na konci svých modliteb: Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. »Skrze jednoho člověka přišel hřích na tento svět a skrze hřích smrt — milodarem Božím však jest život věčný v Ježíši Kristu Pánu našem.« Život věčný, milost, přátelství Boží, mír, radost a blaženost — všechno bylo ztraceno prvotním hříchem. Propadlo se štěstí ráje v nekonečné propasti první urážky Boží a klesalo hloub a hloub tisíciletým přívalem hříchů osobních. Kdo je vynese z nekonečna a nám navrátí?

»Bůh sám přijde a spasí vás.« Ejhle, Spasitel přichází, Ježíš Kristus, Dar Boží, a s ním všechno, co bylo ztraceno. Za vše děkujeme Jemu. Jest světlem, které rozptyluje temnoty rozumu našeho, jest silou vůle, hříchem oslabené, jest ohněm srdce vychladlého. Darem Jeho jest věrné přátelství a pravá láska mezi námi, okouzlující nevinnost dětí. Přirozené nadání, zdraví a síla tělesná, úroda země, krása přírody, čisté radosti života, líbeznost a vůně květů, přítulnost

zvírat, to vše přinesl nám zpět ze ztraceného ráje. Jen vzhledem k němu a k oběti jeho za nás zmínil Bůh hroznou kletbu hříchu; »Prokleta jest země k vůli tobě; hloží a bodláčí ponese ti, v potu tváře chléb svůj jísti budeš.«

Je-li pro nás na světě krása a dobro, odpočinek a pokoj, pohodlí a blahobyt — jest to jenom proto, že nám Bůh dal Ježíše. Ježíš, Syn Boží s nekonečnou láskou zadržel věčnou kletbu hříchu, aby nás nezničila. Ježíš, Syn Člověka, za ni svou krví zadost učinil.

Milosrdenství Boží v srdci Ježíšově vrátilo nám statky věčné, nejněžnější láska a porozumění lidského srdce Syna Božího připravilo srdcím našim na tisíce radostí vezdejších. Ó mysleme na to! Jas slunce, vláhu země, zpěv ptactva a vše, co nás těší, i to nejmenší, nám zasloužil Pán. On nám vše to podává rukou svou milující — rukou probodenou.

Trhal pro nás plody stromu Kříže svého a při tom se zranil.

Přijímejme na kolenou dary lásky Ježíšovy — i ty nejmenší — a líbejme vděčně ruce jeho nejsvětější, které pro nás byly hřeby proklány.

Bože, Otče věčný, děkuji Ti za dar Tvůj nej-
světější, Syna Tvého jediného. Ježíši, za dary
Tvé lásky chci odpláceti Tobě láskou svou.

II. KRÁSA SRDCE.

(Srdce prosté jest plné světla.)

Srdce nejmilejšího Spasitele zjevilo se světu v božské jednoduchosti a prostotě. Ználo jedinou lásku — k Bohu Otci, jedinou vůli, kterou chtělo plnit — vůli Boha Otce, jediný zájem, kterému každý jiný ustoupil — zájem Otce nebeského. Před příchodem Pána Ježíše lidé neznali prostotu a jednoduchost srdce. Přinesl ji Syn Boží s nebes jako nejčistší živé světlo, které všechno kolem sebe ozařuje a oživuje. Vyhledával ji zde na zemi a obklopil se dušemi jednoduchými — ba nejprostšími ze všech. Rybáři z malých vesniček, děti, jednoduchý tesař, chudá Panna, jejímž jediným zájmem byl Bůh a vůle Jeho, — to byla společnost, která Ježíši rozuměla a Jemu byla nejbližší. Byly to duše lidské, které se cele oddaly tomu, co věřily — bez ohledů smlouvání. Lidé, kteří se dělili mezi Bohem a světem, jedním okem stále šilhající po vlastní cti a slávě a po vlastním zisku, Ježíši nerozuměli a nikdy mu neporozumějí, naopak pronásledují Ho jako to činili fariseové a zákoníci.

Všichni vpravdě svatí byli prosté, dětské duše, které hledaly ve všem jen Boha přímočarou cestou: Co chce Bůh? To je ta jednoduchost, jednoduchost smýšlení a jednání, které říkáme prostota srdce. Prostotě Spasitelově přiblížil se nejvíce sv. František z Assisi, jehož srdce pohledem na květinku, na nevinného beránka ihned se povzneslo k Tomu, jenž byl jedinou jeho láskou. Můj Bože a mé všechno!

Srdce prosté dodá všemu nesmírné ceny. Jako oko osvětlené vidí všechno v jasnu, tak i srdce prosté koná vše jedině v Bohu a pro Boha. I skutkům bezvýznamným dostane se tak ceny nevýslovné. Prostému vše slouží k dobru. Světlo přímého a upřímného úmyslu jeho jest jako čarovný proutek, který promění v cenu věčnou vše, čehokoliv se dotkne.

Ó jaký to zázrak Boží! Ne v množství a důležitosti skutků našich zalíbilo se Bohu, nýbrž v prostotě srdce osvíceného a přímého.

Srdce jednoduché je stále radostné. Nehledá nic mimo Boha a proto Boha vždy ve všem nalezne. Co mu schází k spokojenosti a štěstí?

Netrápí ho ani žhavé přání po vezdejším blahu, ani závist, ani žárlivost; nezarmoutí ho ani nedostatek, ani nemoc, ani potupa lidská. Co se mu může přihoditi neblahého, přebývá-li v Bohu svém? Oplývá radostí v největším utrpení.

Děkujme Ježíši za to, že nás naučil prostotě srdce a opakujme často: »Bože můj a moje všechno!«.

III. NEZIŠTNÁ LÁSKA.

Srdce prosté hledá jen Boha a v něm nachází klid a spokojenost. Kde je tvůj poklad, tam je tvoje srdce.

Sv. Augustin nám připomíná, že jsou tři druhy života: život zvířecí, andělský a lidský.

První jest život vzrůstu a smyslů a jeho účelem jest přijímání potravy, pohyb a odpočinek, pocit příjemna a bolesti. Jeho neodvratný konec je smrt.

Druhý, život andělský, jest život nebeských duchů, nemajících nic společného, ba ani doteku s věcmi pozemskými a žijících jedině z Boha a v Bohu.

Třetí, život lidský, spojuje oba předešlé způsoby života, život zvířecí, protože tělo jest podrobno zákonům pozemským a rozpadne se v prach, život andělský, protože duše obdařena rozumem a milující vůlí jest předurčena pro nesmrtelnost jako andělé v nebi.

Stane-li se člověk otrokem těla svého a světa vezdejšího, sestoupí na úroveň zvířete a zničí v sobě prvky života věčného.

Miluje-li však Boha a jedině Jeho, stoupá až k nebi a má podíl na životě Božím. Tep života Božího ozývá se v každém srdci vpravdě křesťanském.

Vírou připojilo se k Bohu, nadějí očekává dobro nadpřirozené a láskou přebývá v Bohu Otci i Synu a Duchu Svatém.

A jako Ježíš, Bůh v těle lidském, nehledal nic mimo slávu a vůli Otce svého, a jak by jí sloužil, tak i křesťan podle příkladu a návodu Jeho prosí a žádá: »Posvět se jméno Tvé, přijď království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi.«

Toto jest výraz duše milující Boha, jedině a nezištně.

Vzhůru srdce! Jsme zrozeni nejen ze země podle těla, ale z ducha Božího a z krve Ježíšovy, abychom žili životem andělským.

V našem každodenním počínání nedejme se slepě hnáti pudem nižšího života, ale vyprosme

si od Boha světlo nadpřirozené, abychom ve všem, vždy a všude Boha viděli a jeho svatou vůli radostně plnili.

Přiď, Ježíši, království srdce Tvého.

IV NEJVĚTŠÍ HŘÍŠNÍK.

Ježíš žádá od nás, abychom přemáhali tělo. Tělo lidské jest zajisté veledílo Tvůrcovo, obdivuhodný nástroj duše, společník radosti i žalu. Bohužel jest však zároveň slabé a k zemi tíhnoucí. Od kolébky až ke hrobu strojí duši úklady a žene nás do víru hříchů.

Jediná pomoc v boji tomto pravěkém je milost Boží a příklad nejmilejšího Mistra našeho Ježíše Krista. On svému nevinnému tělu, nedotčenému ani stínem hříchu prvotního, svému tělu nejsvětějšímu nepopřál ničeho mimo chudobu, práci a utrpení. Obýval chudobnou chatu, odpočíval na rohožce, stravoval se co nejskrovněji, často trpěl i hlad, šatil se jako chudý řemeslník. Únavou byl zmučen tak, že ani hroznou bouři na moři nepozoroval a učedníci jeho, sami plni útrpnosti s upracovaným Mistrem, nechtěli k němu již ani dítky připustiti.

Úpal sluneční, vítr, déšť a bouře byly mu společníky na cestách evangelických. Často nemaje kde by večer ulehl, ztrávil noci modlitbou pod širým nebem. »Ptactvo nebeské má hnízda, lišky mají svá doupata, ale Syn Boží nemá, kde by hlavu složil.«

Co ale Ježíšovo nevinné tělo vytrpělo v posledních dnech nejsvětějšího jeho života, tomu se nevyrovná žádné jiné utrpení zde na zemi.

Bolesti všech nemocných od začátku až do konce světa, nejkřutější muka mučedníků všech časů a zemí, všechny vzaty dohromady nedosáhnou nekonečnosti utrpení nejsvětějšího Beránka Božího. Nezapomínejme, že tělo Ježíšovo, jsouc jemnější a čistší než původní, Bohem přímo stvořené tělo Adamovo, pocítovalo bolest a muka silou a křutostí, kterou my si ani zdáli představití neumíme.

»Mnozí mučedníci« — praví sv. Augustin — »trpěli podobně, ale žádný nevyrovná se Ježíši, Králi všech mučedníků.«

»Bylo třeba, aby Kristus toto vše trpěl,« praví Ježíš sám učedníkům Emauzským. Je třeba, aby naše tělo úplně bylo podřízeno duchu. Braňme práva ducha! I staří Řekové to činili, ale pouze proto, aby si udrželi důstojnost lidskou a neklesli na úroveň — nebo i pod úroveň — zvířat. Tím více my máme povinnost, brániti se proti pohodlnosti, aby se nezvrhla v lenost, proti přílišnému odpočinku, aby nepřešel v nechť k práci, proti přílišné chuti k jídlu, aby nekončila vybiřačností a nestřídmostí, proti přílišnému rozptylování a zábavám, aby se neproměnily v požitkářství, proti náladám a vrtochům, aby nevedly k neposlušnosti. Přílišný ohled na sebe a na to, co je tělu příjemné, znemožní vnitřní život a brání velkodušnému obětování sebe sama. Nechodte na této zemi po hlavě jako kejklíř, nedejte nesmrtelné duši býti utlačovánu tělem nad ni se deroucím. Víte, co stála Pána Ježíše!

Vstávejme každé ráno přesně a oddávejme se vážně rozjímání o ceně duše.

Pro Tvou svatou lásku, pro Tvé svaté rány, Pane, osvobod' duši mou, a učiň, aby tělu ve všem panovala.

V. DO BOJE.

Sv. Pavel píše: »Každý, kdo závodí, zdržuje se všeho, a oni to činí, aby obdrželi věnec porušitelný, my však korunu neporušitelnou. Já tedy běžím, nikoli tak jako na nejisto, zápolím, ne jako do vzduchu bije, nýbrž trestám tělo své a podrobuji v služebnost, abych snad kázav jiným, sám nebyl zavržen.«

V evangeliu máme poklady poučení, známe je a třeba je i připomínáme jiným. Ale teorie nestačí, musíme vše cvičiti, jak nám praví tentýž velký apoštol. Ostatně život Pána Ježíše byl jediným stálým umrtvováním. Svátí, chtějíce následovati Božského Mistra, někdy nadlidskou silou i krutostí podmaňovali tělo, aby bylo poslušným nosičem duše. Při pouhé zmínce o jejich neslýchaných sobě způsobených mukách nás až zamrazí. Půst, pokání, mrtvení, sebezapření, nedostatek, jsou slova, která nás zarážejí — a tolik omluv nalézáme, abychom se vyhnuli tomu, co znamenají . . .

Avšak, abychom žili duchem a obdrželi Ducha Svatého, nezbyvá nám nic než obětovati krev svou a tělo své. Bez boje a násilí nezíská se království nebeské a učedníkem Kristovým není, kdo nenosí na těle stopy kříže.

»Každodenně vezmi kříž svůj a následuj mne.« Chceme-li či nechceme-li, každý den se nám naskytne něco méně příjemného. Obyčejně denní povinnosti, stav tělesný, horko, zima, obtíže a

překážky jsou oním křížem. Tělo naše se jim brání, ale duch lásky Kristovy je přemůže a musí přemoci. Jinak bychom zadali důstojnosti lidské a zradili své svaté náboženství, jehož odznakem jest kříž. Umrťvováním získáme pravou svobodu vůle a jasnost poznání. A vlastně jsou to maličkosti — ač důležité maličkosti, které sebedmrtvením obětujeme. Jezme, co nám nechutná, stejně, jako co nám chutná, snesme chvíli žízeň, i když se napítí můžeme, kráče-
me jistým a pevným krokem, aniž bychom se klátili anebo kroutili, stůjme vzpřímeně a klidně, když tělo by se chtělo podepřítí, odpovězme ihned na zavolání anebo na otázku; buďme pozorní na řeč k nám pronesenou a na přání bližního, nechtějme všechno viděti, všechno slyšeti, vše věděti, nenaříkejme na pocity tělesné; nedovolme si posunky omrzelosti, nevlídnosti; přemozme ihned odpor, nebuďme sklíčení malou nevolností; nehodme sebou na židli, na postel, nýbrž posadme se, lehněme si, klidně uspořádaně šat a lože. Takové malé oběti udrží tělo poslušné a mírné a pozdvihnou duši na trůn, který jí patří jako obrazu Páně, jako vykoupenému dítěti Božímu. Tato denní vítězství učiní z nás hrdiny obyčejného, tichého života. Ale je třeba vítěziti stále — nevynechatí dne. A to nejde bez energie a odvahy. Kde ji nalezneme? Ve spojování s Bohem modlitbou — modlitbou pravou, srdečnou, prostou, která hledá Boha, ne k vůli sobě, nýbrž aby se Jemu líbila, přiblížila; modlitbou, jakou volá srdce naše přímo k srdci Božímu, která noří vůli naši a všechny schop-

nosti naše do věčné lásky Srdce Páně, aby očištěny a rozžhaveny horlivě mu láskou splácely.

Nepomiňme žádného dne umrtviti tělo své i v dovolených jeho žádostech.

Vše mohu v Tobě, Ježíši, a pro Tvou lásku.

VI. TAJNÉ ÚKLADY.

Nedůvěřujme náklonnostem.

Náklonnost srdce křesťanského jest něco nad míru ušlechtilého, líbezného a harmonického, je-li úplně podřízena lásce k Bohu. Jest okouzlující jako vůně nebeská, jako paprsek sluneční, jako hudba andělská.

Ale láska pozemská, náklonnosti přirozené strojí srdci úklady; srdce se poddá a je po kouzlu, po líbeznosti; z anděla stal se hrubý pozemšťan. Děje se to tak ponenáhlu, že duše si toho ani neuvědomuje. A přece bychom to mohli poznati podle různých úkazů. Stáváme-li se nestálými, nevyrovnanými, sami sobě nepochopitelnými, náladovými, chladnými k svému obyčejnému okolí, nespravedlivými, podrážděnými, pak jistě jest srdce naše někomu anebo něčemu nemírně nakloněno.

Proto je třeba bdíti a modliti se. Zadívejme se často v nejčistší zrcadlo evangelia, abychom dali srdci svému správný směr. Ve věcech vlastních, jmenovitě v projevech osobních citů věřme více v napomenutí, poznámku a úsudek ostatních, než zdání vlastnímu. Druhý často vidí mnohem dříve, jak to s námi stojí, než si to uvědomíme sami ...

Sympatie a antipatie.

I pohanští filosofové radili, aby muž moudrý nedal se vésti náklonnostmi a odporem ve svém jednání s lidmi. Cit je slepý, nerozumný a závisí pouze na našem těle hříchem porušeném. V zevní podobě neuhlazené ba odporné a za tváří nepěknou ba šerednou skrývá se často dobrota, poctivost, obětavost a morální síla. Naopak uhlazenost, pěkná tvář, příjemné způsoby mohou nás svést k náklonnosti úplně neoprávněné a škodlivé, poněvadž někdy skrývají povahu lstivou, sobeckou, slabou, ba úplně špatnou. Nepoddati se sympatiím a antipatiím neznamená míti srdce nelaskavé, tvrdé, necitelné; naopak, čím více milujeme Boha, tím více milujeme bližního. Láska Boží rozšiřuje, osvětluje, ohřívá srdce naše tak, že celý svět bez rozdílu má v něm místo. Ale láska a náklonnost pouze lidská ubírá Bohu, svírá srdce naše, zaujímá je jednostranně tak, že pro předmět své zvláštní záliby obětujeme vše, pro jiné nic.

Ježíš praví: »Milujete-li jenom ty, kteří vás milují, a zdravíte-li pouze bratry vaše, jakou zásluhu budete míti? Nečiní totéž také pohané? Vy ale buďte dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest.«

Milujme jako miluje Ježíš.

Jako člověk měl Ježíš nejútlejší, nejvroucnější, nejcitlivější srdce. Nemůžeme si nikdy představit bohatství, hloubku, jas tohoto nejčistšího a nejkrásnějšího ze srdcí lidských. Ale jak všechny jeho city a náklonnost byly vyváženy! Dal každému, kdo potřeboval, vše, sebe celého

a přece srdce Jeho bilo cele jen pro Boha, Otce Jeho nebeského. A činí to stále ve své hodnosti kněžské a královské — ve svém úřadě vykupitelském.

Není v něm sympatií a antipatií — činí dobře všem, umírá za všechny. Ani coby projevily sv. Janu »Miláčkovi«, rodině Lazarově, není sympatie lidská. Bylo v plánu Božím od věků, že Spasitel zvláštní laskavostí k sv. Janu ukáže radost Boží nad duší panenskou a že přátelstvím svým posvětil přátelství a pohostinství v Kristu a pro Krista. Vůle Boží, zájmy Boží zaněcovaly srdce Ježíšovo k pravé, vřelé lásce pro lidi — Jeho bratry na zemi.

Tak i svatí milovali. A milovali láskou silnou, stálou, oblažující.

Trpělivost s ubohými, nepříjemnými i zlými, vlídnost s nevlídnými, náročnými, hrubými, dobročinnost vůči nevděčným, obětavost pro přátele a nepřátele, ejhle, náš program, naše cesta v lásce Boží k Bohu samému.

Čiňte dobře každému, koho vám Bůh v cestu pošle, nehledíce ani na tvář jeho, ani na šat jeho, ani na odměnu pozemskou.

Přerod', rozšiř srdce mé, Ježíši, naplň je láskou svou, aby milovalo z Tebe a pro Tebe.

VII. JINÍ DVA NEPŘÁTELÉ.

Nevěsme srdce svá ani na maličkosti. Většina lidí je otrocky oddána žádosti očí. Jako nohou svou dotýkají se země, tak i srdce jejich lpí na věcech tohoto světa. A protože tyto statky jsou tělu potřebné a nám život zpříjemňují, toužíme

po nich a hledáme je nemírně. Závidíme těm, kteří mají víc a myslíme, že by nám bylo líp, kdybychom ještě to nebo ono měli. I v malém je to tak. Chceme-li se přiblížiti k Ježíši, je třeba zkoušeti přání naše i po věcech zdánlivě potřebných. Budeme-li osvíceni Duchem Svatým a vzňati láskou k Ježíši, poznáme, že více než polovina toho, co se nám zdá k životu neb k práci potřebným, jest jen k našemu pohodlí. Což nezačal Ježíš povolávatí Království Boží na zemi tím, co mu bylo nejmilejší a nejdůležitější? »Blahoslavení chudí duchem?«

Patří-li království chudým duchem, pak patří všem, kteří chudobu milují. Ne těm, kteří skutečně chudoby si váží a ji s radostí snášejí. Chudás, který proti chudobě reptá, se z tohoto blahoslavenství vylučuje víc než boháč, který na svých statcích visí, protože odmítá blahoslavenství, které Bůh mu již připravil. Boháč však se musí přítěže statků pozemských pracně zbavovat, aby se povznesl k výši blahoslavenství.

Běda bohatým! To se týká i těch, kteří postavením nebo dokonce dobrovolným slibem zevně jsou chudí, ale srdcem a jednáním patří k nejbohatším, toužíce po titěrnostech, plýtvajíce statky Bohem jim půjčenými, jakoby chudými nebyli. Vyprázdňeme srdce, vyklidíme z něho vše, co ubírá místo Bohu. Je-li komora tvá plná, plnička zlata, není v ní místa pro nic jiného. Ale stejného účinku dosáhneš, naplníš-li ji zemí, šatstvem, náradím, hračkami. Nevejde se tam nic jiného. Bůh nadarmo klepe na dveře. Není volno.

Podejme ruku svou svaté panně chudobě a milujme ji, jako sv. František z Assisi ji miloval.

Nedejme se zaslepiti ctí.

Pýcha života jest tyranem. Zdá se nám, že jsme něčeho velkého dosáhli, máme-li pěkné postavení, máme-li mnoho vlivných známostí, máme-li úspěchy, dostane-li se nám chvála lidské. Všechno to přijímáme jako samozřejmost, aniž bychom se poctivě tázali sami sebe, zdali jsme si toho všeho skutečně zasloužili. Často, přechasto, nechtíce klameme svým počínáním a vystupováním tak, že lidé v nás vidí více nežli skutečně jsme. Často však lidé nás do očí chválí, za zády posuzují.

Změní-li se okolnosti naše, změní se také ihned chování jejich k nám, ač my sami jsme se nijak nezměnili. Komu byla vzdávána čest a chvála lidská? Zajisté ne naší osobě, nýbrž tomu, co druzí od nás měli anebo v nás viděli, od nás doufali. A přece se staráme mnohem více o to, jak se jevíme lidem, než o to, jak asi na nás pohlíží Bůh, který nás zná do nejtajnější myšlenky naší. Ne to, co se zdáš, ale to, co jsi, tě zachrání. Jak rádi jsme pokládáni za vznešenější, jemnější, učenější, dovednější, ctnostnější než skutečně jsme. Poctivému charakteru se to protíví. Jsme vskutku v hloubi duše poctiví sami k sobě? A nejsme samá poklona k bohatým, ale pánovití k dělníku, k chudému, k podřízenému? Sv. Jakub varoval již první křesťany: »Neboť jestliže by vešel do shromáždění vašeho muž se zlatým prstenem v rouše nádherném a vešel

by též chudák v rouše ošumělém, a jestliže byste pohlédli na toho, jenž jest oblečen v roucho nádherné a řekli byste mu: »Ty posad' se pěkně tuto«, a chudákovi byste řekli: »Ty stůj tamto anebo se posad' u mého podnoží«, zdaliž jste nepřišli v pochybnost sami u sebe a nestali se soudci s myšlenkami zlými!« Kde nalezneme nápravu, kde jistotu? Pozdvihni očí svých k Bohu, hled' přímo na Ježíše Krista, jenž zvítězil nad světem, nad hříchem a nad smrtí. Co žádal on, co miloval on, co zvolil on, chtěj ty: chudobu a pokoru.

Ježíši tichý a pokorný Srdcem, učiň srdce naše podle Srdce svého. Dej nám lásku k chudobě.

VIII. ZÁVIDĚNÍ HODNÝ ŽIVOT.

Jak žili svatí.

Praví a svatí učedníci Páně všech dob od prvních časů křesťanských až po naše dny uměli si srdce zachovati neporušené a volné a tak již zde na zemi vedli život nadpřirozený v Bohu a z Boha. Velký milovník Boží sv. Pavel to potvrzuje s nadšením: »S Kristem ukřižován jsem, žiji pak nikoliv více já, nýbrž žije ve mně Kristus.« Tak horliví a věrní přátelé Kristovi, zatím co dýší, požívají pokrmu, pracují a trpí jako ostatní smrtelníci, mají v srdci život Boží. Vyhnali z něho hřích, odloučili je od světa, zapírají v něm sebe a proto v něm žije jedině Bůh. Jest nástrojem naladěným podle srdce Božského Spasitele a jeho melodie splývá s věčnou, nekonečnou písni lásky Boží.

Čteme o některých světcích, že vyměnili s Ježíšem srdce svá, tak že v nich a jimi milovalo srdce Ježíšovo mocnou a oblažující láskou všechny, kteří se jim přiblížili. Závidíme jim?

Milost Boží záviděti nesmíme. Dává ji Bůh vzhledem k tomu, jak duše s ní bude spoluúčinkovati a v poměru k věrnosti a pilnosti, s jakou se na ni připravuje. Nemysleme si, že zvláštní omilostnění duši nic nestojí. První podmínkou pro zvláštní dary Boží jest pokora. Bez pevného základu pokory nepostaví si Bůh v duši naší zvláštní stánek svůj. Slyšme Matku Boží a Matku naši, duši, jíž se dostalo nejvyšší, ba jedinečné milosti: býti stánkem opravdovým Boha Syna. Proč ji Bůh vyvolil? »Vzhlédl na ponížení své služebnice, rozptýlil pyšné smýšlení srdce jejich, sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké, lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté propustil prázdné.« Oddat se vpravdě a docela pokoře, to znamená vydědit sama sebe, to jest svoji samolásku úplně; osobně se zničit a dát se zničit a pošlapat událostmi, lidmi cizími i spřátelenými. Být zapomenut, zneuznán těmi, pro které se obětuje, býti pomluven a potupen každým, komu se právě zachce. A to vše ne jako nějakí hrdinové nevinně trpící — nýbrž jako lidé, kteří si zacházení takového skutečně zaslouží za nevěry a chyby spáchané a protože nechceme míti na této zemi lepší úděl než Ježíš Kristus, Syn Boha věčného.

Na srdce tak v pokoře připravené usměje se Bůh — zamiluje si je zvláštní milostí. Ale co to stojí, než srdce je takto zpracované a zorané!

Jest to smrt každodenní, odumírání nejbolestnější sobě samému, obětování všeho, i svých lidských práv.

Nezávidíme svatým — obdivujme je! A což když milost zvláštní se již snesla na srdce lidské! Tu teprve nastává duši povinnost nejpřísnější. Oheň svatý zaplál v ní a spaluje neúprosně v oběti zápalné vše, co mu překáží.

Ale teprve pak stává se člověk nástrojem poslušným a schopným, aby šířil slávu Trojjediného Boha a milosrdnou lásku Kristovu na tomto světě. Připravme se i my na milost Boží. Vyprázdňme srdce svá — buďme si méně důležitými, nevztahujme vše na sebe, nezabývejme se stále sami sebou. Mysleme více na Boha a to, co jeho jest, nežli na titěrné záležitosti vlastní: Co kdo o nás myslí, co kdo řekl, proč to řekl, jak to řekl, jak na nás pohlédl. Jak směšné jest to vzhledem k velkým úkolům křesťanské duše, která nemá žít sobě, ale Bohu a bratřím a sestrám Kristovým.

Mysleme často na to, jak lidé zacházeli a zacházejí s Pánem a styďme se, že chceme u jiných něco znamenati.

Vezmi mne mně, o Pane, a dej mne Tobě.

Vezmi si mne a dej mi sebe.

IX. ODPOUŠTĚJ A ZAPOMÍNEJ!

Milujte, dobře čiňte a modlete se.

Tak podle příkazu Ježíšova máme se chovati ke svým nepřátelům — otevřeným i tajným, veřejným i soukromým. »Slyšeli jste, že bylo řečeno: Milovati budeš bližního svého a nenáviděti

budeš nepřítele svého! Ale já pravím vám: Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají.«

Toto je úžasná novota učení křesťanského. Ač tak vznešené a dokonalé, zavazuje všechny křesťany. Bohužel není jich mnoho, kteří je pochopili.

A zase se vrátíme k tomu, o čem jsme dříve rozjímali. Je srdce prosté a jednoduché, které hledá jen Boha samého a nikoli sebe, které je spojeno s Bohem Otcem a Synem a Duchem Svätým, porozumí učení tomuto a vyplní je. Jsouc plné lásky Boží k tvorům všem, vidí ve všech lidech jen dítky Boží a bratry a sestry Kristovy, členy téže rodiny křesťanské, zrozené z krve Vykupitelovy. V tomto nadpřirozeném pojetí důstojnosti bližního svého mu úplně mizejí okolnosti jiné. Jak se lidé k němu samotnému chovají, se ho dotýká jen potud, pokud se to týká Boha. — Je-li Bůh tím urážen, bolí ho to — ale jen k vůli Bohu a ne k vůli sobě. Pro sebe přijímá každou urážku a každé opovržení s radostí, protože je mu prostředkem přiblížení se ještě více Srdci Ježíšovu.

Je jako slunce Boží, jež svítí všem bez rozdílu, jest jako pramen tekoucí, který podává stejně čerstvou vodu všem, kdož chtějí načerpat.

Jak vzdáleni jsme my takového cítění a nazírání. Proč? Protože srdce naše nepatří Bohu, nýbrž nám samým a našemu přemrštěnému mínění o sobě.

Odpustím, ale nezapomenu.

A což jestli ti prokázal člověk, kterému nemůžeš zapomenouti jednu, třeba domnělou urážku, dříve deset služeb, deset dobrodiní? Tys všechny zapomněl? To zapomenouti umíš? A jak lehce! Jak jsi nespravedlivý! A jak nešlechtný, protože jsi nevděčný.

Víš, jak se vše vpravdě má? Že nechceš, nebo jak pravíš, nemůžeš zapomenout, ukazuje, že to, co nazýváš urážkou, ti bylo nejvýš potřebné, že to šlo do živého. Dotklo se to tvé tajné rány. Přece uznáš, že jen nemocná část těla je chorobně citlivá, zdravou ruku můžeš pevně stisknout, aniž bys vykřikl bolestí. Ty ale křičíš a křičíš po léta, nemůžeš zapomenout. Tak tam, kde se tě ono slovo, onen skutek dotkl, je rána. A rána veliká a stará. Vyčisti ji, aby se co nejdříve zahojila a uzdraví se celý vnitřní život tvůj. Což kdyby Pán Bůh s tebou jednal podobně? »Odpustím, ale nezapomenu. Každý den tolik a tolik, takových a takových myšlenek, slov, skutků, žádostí, které mne urážejí. Nezapomenu, nezapomínám. Kdykoli přede mne předstoupíš s prosbou, s díkem, aby mne přijal — všechny tvé chyby od první do poslední jsou přede mnou.« Jak by ti bylo?

A přece Pán Bůh jasně řekl, že ti bude odpuštěno (a zapomenuto) tolik a tak, jak ty budeš odpouštět a zapomínat. Což neznáš podobství o nemilosrdném služebníkovi? »Služebníkovi nešlechtný, všechn dluh jsem odpustil tobě, poněvadž jsi mne prosil — neměls také ty odpustiti bratru svému? I rozhněval se Pán jeho a

dal jej mučitelům, dokud by všechn dluh nezaplátil.« Ejhle, jaký očistec tě čeká, neumíš-li zapomenouti.

Odpusť mi, Pane, moje viny, jako i já odpouštím všem a zapomínám všechna provinění proti mně.

X. VZHŮRU ZA KRISTEM A ZA SVATÝMI.

Odpustil jsem nepřátelům a zapomněl, ale spoň chci zapomenout všechna příkoří mi učiněná. Doufám, že Ježíš je spokojen. — Mýlíš se příteli. Ježíš žádá víc. Ještě víc? »Milujte nepřátele své, dobře číňte těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují, abyste byli podobni svému Otci, jenž jest v nebesích. Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest. Milujte, jako já jsem miloval.«

Stačí jen několik prostých slov svatého evangelia a žasneme nad tím, jak Ježíš odpouští a jak štědrá láskou odpovídá na urážky.

Sv. Petr. — Zapřel Krista třikrát. A Ježíš odpustil a úplně zapomněl. Vyznamenává ho přede všemi, hlavou své drahé církve svaté ho jmenuje, dary Ducha Svatého jej zahrnuje tak, že celý svět až do konce časů svatého Petra uctívá a slaví. — Sv. Magdalena. — Brání jí proti fari-seům, vše jí odpouští, k společnosti nejsvětější, nejčistší Panny, Matky své, ji připouští, s kříže na ni shlíží a zvláště se jí zjevuje po zmrtvýchvstání. Chvála její potrvá tak dlouho, dokud slovo Boží nepomine — to jest na věky. »Vpravdě pravím vám, kdekoliv bude hlásáno evangelium

toto po celém světě, tam se bude vypravovati na památku její také to, co byla učinila ona.«

Ani slovem, ani posunkem nepřipomene žádnému z kajících jednotlivé hříchy jejich. »Hříchové tvoji jsou ti odpuštěni. Jdi v pokoji« a přidá jim i zdraví tělesné. V pokoji odcházejí — nikdy více jim Pán nepředhodí, co jim právě odpustil. A bylo toho hodně. I Jidášovi chtěl odpustiti — ale Jidáš v jeho milosrdenství nevěřil. A lotru na kříži? V největších bolestech, kdy hříchy lidstva ho vraždí, nejen ihned lotru odpouští, ale slibuje mu okamžitě slávu života věčného. Ó jak umí Ježíš zapomínat a milovat!

A což svatí? Sv. Štěpán, první mučedník, se modlil za katy své, kteří, jak praví písmo sv., pukali hněvem a skřípali zuby na něho, a vyvrhše ho ven z města, kamenovali jej. On poklekl na kolena a zvolal hlasem velikým: »Pane, nepokládej jim to za hřích!« A to pověděv, zesnul v Pánu. Poslední jeho slovo, vroucí, hlasité, jest láska k duším jeho nepřátel. Odvrací od nich největší zlo, hřích. Oni zabíjejí tělo jeho — on za to chce zachránit jejich duši. A podobně prosili za svoje katy všichni svatí, kteří pro víru umírali. Všichni svatí a svaté svým nepřátelům s radostí dobře činili — takže o mnohých se říkalo: Chceš-li si získati zvláštních ohledů nebo zvláštní její nebo jeho lásky, je třeba, abys jí či jemu dříve ublížil. Vzhůru za nimi!

Obětujme zítra svaté přijímání za osoby, které byly, nebo jsou našemu srdci nějakým způsobem nepříjemné a kterým nemůžeme zapomenouti nějaké nám způsobené příkoří.

Žehnej, Pane, všechny, kteří mi křivdí a mi škodí a dej jim lásku svou.

XI. ÚTRAPY SRDCE.

Nepochopen.

Když Ježíš zval apoštoly, aby ho následovali, nesliboval jim vezdejší štěstí, nýbrž kříž. Co všechno jest obsaženo ve slově kříž! Bolesti, nedostatek, námaha, slabost, vedro, mráz pro tělo. Mnohem nesnadněji se dá vypočísti utrpení duševní, poněvadž jsou tak různá jako lidé sami a jest jich tolik, ba více, kolik jest srdcí lidských na zemi. Hrozná muka nejsvětějšího těla Ježíšova můžeme přehlédnouti, můžeme je vypočítati, přes to, že jejich krutost a velikost nemůžeme nikdy správně pochopiti. Co ale Ježíš na duši vytrpěl, je nekonečné, nepřehledné, nesmírné jako jeho láska k Bohu Otci a k lidem. Kdo změří velký oceán, kdo sečte jeho kapky jednu po jedné? Ale daleko nemožnější je, aby pouhý člověk a k tomu člověk prvotním hříchem a následky jeho obtížený pochopil moře utrpení, do kterého potopen byl nejsvětější Syn čisté Panny, počatý z Ducha Svatého. A nemožno vypočísti jednotlivá utrpení srdce Jeho; utrpení za lidstvo celé, padlé v Adamu, a za každý jednotlivý hřích každého jednotlivce od Adama až do posledního jeho potomka. Uvědomíme-li si, že současně s námi žije na zemi 8.000 milionů lidí a že každý jednotlivec do toho moře utrpení Spasitelova přidal — a bohužel mnohý denně přidává, — a dále, že se jedná o všechny národy od začátku až do konce světa, zajisté se nám hříchy lidstva

a utrpení Ježíšovo za ně jako oceán, zaplavující nejen celý svět — ale celý vesmír. A není to moře nádherné, čisté, zdravé, na které v duchu pohlížíme — je to moře bahna, špíny, zápachu, hnusu, hemžící se nestvůrami, které se na Spasitele lepí, jako by ho chtěly pohltit. To je malý obraz toho, co Srdce nejsvětější trpělo nescouc hříchy celého světa.

Ale trpělo mimo to stále, i před veřejným zahájením smírné oběti v zahradě olivetské. Neznali ho. Betlem ho nepřijal, Nazaret ho neuznal. Což není tento synem tesaře? Co může vědět? Nikde se neučil! Ani učedníci ho neznali. Při poslední večeři smutně odpovídá Filipovi: »Tak dlouhý čas jsem mezi vámi a nepoznali jste mne. Filipe? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Věřte mi, že já v Otci a Otec ve mně jest. Ne-li, pro skutky samy věřte.« Jaké utrpení! Nevěřili mu v tom, co mu bylo nejdražší: Láska a spojení s Otcem. A vůbec, zda nebylo pro vtělenou Božskou moudrost a lásku nesmírným utrpením obcování s lidmi sice dobrými, ale obhrublými, pomalými duchem jako byli učedníci?

Jak na této ubohé zemi byl sám, samotinký, skutečně jediný cizinec, jehož řeč oni nechápali! Všechno, co jim hlásal o říši Boží, vykládali si ve smyslu hmotném, pozemském. Co jsme my proti Ježíšovi! A snášíme my okolí své, jako snášel Ježíš své nevzdělané učedníky? Cvičme se v pokoře a mírnosti vůči všem, hlavně vůči svému okolí.

Pane, rád chci býti nepochopen a neuznán, aby tím lépe bylo pochopeno a poznáno Tvé nejsvětější Srdce.

XII. PRONÁSLEDOVÁN A OPUŠTĚN.

Po životě chudém, neznámém, zapomenutém v Nazaretě, chodil Ježíš po celé Palestině, všude učil, těšil, pomáhal, hojil i mrtvé křísil. A na konec? Sápe se na něho závist, zášť a žárlivost těch, kteří představovali lidu Boha na zemi — kněží, zákoníků a fariseů, troufá si na něho výsměch sprostého zástupu. Opouští ho vděčnost lidu, kterému stále dobrořečil, zrazuje ho apoštol vyvolený, utíká od něho nejmilejší učedník jeho, — zapírá ho kníže Apoštolské a hlava církve Jeho. Konečně ho mučí hrozným způsobem pohanští žoldnéři, nevědouce vlastně proč a zač. Ó hluboké tajemství bolu Srdce Ježíšova!

On ale mlčel.

Učme se od něho. Ve společnosti Krále a Mučedníka lásky snášejme hořkosti, nevděk, duševní osamocenost, nepochopení, zapomenutí a výsměch.

Nekažme si zásluhu svých útrap tím, že zbytečně o nich přemýšlíme, o nich mluvíme, na ně si naříkáme a u bližních o útěchu žebráme.

Jsou to drahokamy a perly vzácné ceny a nebeského jasu, pokud jsou uzavřeny v klenotnici srdce našeho, kde jedině je vidí Ten, jemuž právem patří, Ježíš Kristus, Bůh a Pán náš.

Stálým otvíráním klenotnice lidem, kteří ani mnoho zájmu nemají, stálým vynášením a ukazováním šperků našich pro život věčný ztrácejí tyto na lesku a na ceně — zvětrají.

Mučedníci a svatí v nejkřutějších bolestech těla i duše dobrořečili Bohu a jásali štěstím, že

smějí něco málo trpěti s Ježíšem a pro Něho, pro zájmy Jeho. Na Tábor stoupali učedníci Páně s ním a viděli slávu jeho, chtěli tam zůstat navždy. Vedla je tam láska k Mistru? Sotva. Na hoře Olivetské spali tvrdě, ač věděli, že začíná tam hrozné, neslýchané drama umučení Božího.

Tábor není největším vyznamenáním a největší milostí lásky Ježíšovy. Jeho Matku tam nevidíš. Ale u kříže se s ní setkáš. Stála pak u kříže Ježíšova jeho Matka. Tam nám dal, co srdce lidské mělo nejdražšího: Srdce Matky své. Hledme, abychom náleželi k vybranému hloučku přátel Kristových, kteří patří na kříž jako na největší vyznamenání, kteří minou Tábor, ale věrně stojí na Kalvarii.

Obětuj Ježíši malá utrpení svá se srdcem radostným a s tváří usměvavou. Učiň mne hodným, Pane, abych směl a mohl pít kalich Tvůj!

XIII. TRPĚLIVOST.

Z kříže povstal život.

V prefaci sv. Kříže kněz zpívá: »Vložil jsi, Pane, spásu lidského pokolení na dřevo kříže, aby znovu povstal život z toho, z čeho vzešla smrt.« Tedy z bolesti, ze zadostiučinění, utrpení, ba ze smrti samé přichází nám nový život, život nesmrtelný.

Kdo chceš Pána Ježíše následovati, vezmi kříž svůj a následuj ho trpělivě. Trpělivostí získáváme nebe, ale i pro život tento je trpělivost velkým dobrem a největším a nejpotřebnějším statkem. »Trpělivostí svou získáte duše svoje«, praví

Pán Ježíš, předpovídá utrpení, která budou předcházeti zničení Jerusalema a konci světa. To znamená, budete v pronásledování, v utrpení míti duše svoje v moci — budete pány duše své.

Trpělivý vpravdě má duši svou v moci, či lépe řečeno, dal ji úplně Pánu Bohu tak, že jí v úkrytu Božského Srdce nezasáhne vlnobití pozemských vášní a bouře pronásledování. Zůstává klidná, tichá, jasná v odlesku světla nadpřirozeného, ve kterém se jí události jeví.

Trpělivý je v chování k bližnímu mírný, laskavý, přívětivý, i když sám trpí co nejvíce. Rozčilené uklidní, rozhněvané usmíří, roztrpčené rozjasní.

Naopak, netrpělivý je stále nespokojený, zamračený, nevrlý. Nitru jeho špatně naladěnému schází světlo nadpřirozené a soulad s vůlí Boží. Jeho společnost působí na okolí jako zamračená obloha a nikomu u něho není volno. A což když bouře skutečně vypukne. Tu netrpělivý jakoby dočasně se s rozumem pomínul. Jaký život si přeješ? Klidný, jasný a radostný? Buď trpělivý a budeš požehnáním Božím pro své okolí.

Křesťanská ctnost trpělivosti jest naprosto nutná. I pohané cvičili se v trpělivosti, aby se stali muži celými, udatnými a vytrvalými. Chtěli přemoci bolest a obtíže trpělivostí, která se však lišila značně od trpělivosti křesťanské. Schází v ní prvek lásky a radosti. A přece dosáhli i pohané pouhou pevnou vůlí a hrdostí úžasných úspěchů. Jest známa příhoda o spartánském hochu, který dostav za úkol, aby chytil mladou lišku a přinesl ji tajně do ležení, raději si od roz-

zuřeného zvířete dal rozdrásati bok, než aby před časem vyjevil, co nese pod pláštěm. A jest na sta jiných příkladů hrdinné trpělivosti starých Řeků a Římanů. I oni takto svému duchu prospěli, protože posílili svou vůli a cvičili se ve vytrvalosti. Ale jak vysoko nad takovou přirozenou ctností stojí trpělivost křesťanská! Křesťan se v ní cvičí z lásky k Ježíši. V bolestech a v nepříjemnostech, jež hrdinně přemáhá, vidí stupně vedoucí ho blíže k Bohu, vidí v nich drahocenné důkazy péče Boží o jeho budoucí domov věčný a žádoucí příležitosti, jak by dokázal Mistru a Pánu věrnost a pravé přátelství.

A vskutku Ježíš neuzná nikoho, kdo jinak smýšlí, za učedníka a přítele svého.

»Kdo nebéře kříže svého a nenásleduje mne, není mne hoden.« Zapamatujme si to dobře. Nejsme hodni Ježíše, nejsme hodni slouti křesťany, nejsme hodni pojiti se s Kristem Svátostným ve sv. přijímání, nejsme hodni života věčného, jsme-li netrpělivi.

A přece jak málo trpělivosti máme právě při nepatrných zkouškách. Jak často by nám Pán Ježíš řekl: »Nejsi mým učedníkem, neznám tě .

Vzpružme se a styďme se, že malé kříže, které nám Pán podává, tak špatně a neradi neseme, ano často tupíme a odhazujeme. Odmítáme nésti svůj malý podíl zadostučinění za vlastní hříchy a nakládáme jej na bedra Páně a na bedra pravých přátel jeho, šlechetnějších a velkodušnějších než jsme my. Neponesu. Ani dost málo. Nes ty, neste vy, já nechci, nemohu.

Jak oceňují trpělivost svatí, učí nás svatí Ot-

cové, kteří žili v poušti, daleko od sebe tak, že příležitosti k trpělivosti s bližním bylo málo. Ač bylo jiných dosti: vedro, nedostatek a vzdálenost vody, hořkost bylin, písek, jenž oči a nohy spaloval, přece se jim zdálo, že ztrácejí množství příležitostí, aby Pánu Bohu dokázali lásku. Proto nejen slovem a písmem napomínali, ale sobě i učedníkům svým po léta těžké, ba kruté zkoušky trpělivosti ukládali. Věděli, že Bůh nepřebývá v srdci netrpělivém. Kde není Bůh, tam není lásky, tam není míru ani pokoje.

Protož začněme sbírat horlivě malé křížky, které Pán Ježíš nám na naší životní pouti nechal. Sám kráčí napřed nesa svůj ohromný kříž, sahající od země až k nebi, od počátku lidstva až k smrti posledního člověka. Drobounké částičky, ostatečky, toho nesmírného kříže Božího padají na cestu nám. Hledejme je, sbírejme je, nepřehlédněme ani jediného. Všechny spojeny jsou křížem životním, uloženým nám vůlí Boží, jsou důkazem našeho křesťanství, našeho přátelství k Spasiteli a klíčem k stánku jeho věčnému.

S láskou konejme povinnosti nepříjemné, snášejme, co bližní nemilého nám činí.

Srdce nejtrpělivější, Srdce nejmilosrdnější, chci býti pravým učedníkem Tvým.

XIV TRPĚLIVOST, PODMÍNKA A PLOD SVATOSTI.

Mluvě v podobenstvích Pán Ježíš pravil o zrně: »A tím (zrnem), které jest v zemi dobré, rozumějí se ti, kteří uslyševše slovo, uchovávají je v srdci dobrém a výborném a přinášejí užitek v trpělivosti . . .

Viděli jsme, že trpělivost nám slouží v životě tomto při obcování s bližním, pomáhajíc nám, abychom snášeli klidně nedostatky jeho. Avšak nese ještě jiné nádherné ovoce pro vnitřní život náš a pro život věčný.

Života vnitřního, duševního, bez trpělivosti vůbec dosáhnouti nemůžeme. Jest nám třeba býti trpělivými se sebou samými. I srdce dobré, výborné, jak praví Pán Ježíš, přináší užitek jen v trpělivosti. Kdo od Pána Boha již do vínku dostal dobré vlastnosti povahy, a v rozumu a vůli své méně pociťuje následky hříchu prvotního, i ten přináší užitek jen v trpělivosti, to jest v boji a protivenstvích a poměrně pomalu pokračuje v tom, co Pán Bůh od něho žádá. Nemá-li tolik nepřátel v sobě, nalézá jich tím více mimo sebe a v tom, co podniká, a je mu proto třeba trpělivosti. Ale také trpělivosti se sebou samým, přes všechnu svou dobrou povahu. Neboť maje rozum jasnější a vůli odhodlanější k dosáhnutí nejvyššího dobra v Bohu, musí se mnohem více namáhati, aby všechno vyplnil a vykonal, co Bůh od něho žádá. Neboť, kdo více dostal, více musí odevzdati. Jinak bude zavržen jako neužitečný služebník, jenž zakopal hřivnu svou. Tak ani srdce dobré a výborné nedosáhne svého věčného cíle bez trpělivosti.

Je jako běžec, který závodí a stále naráží na neočekávané překážky; zajisté má více potřebí trpělivosti a nalézá se ve větším nebezpečí než chodec pomalý, který překážku z dálky vidí a pohodlně ji může obejít. Proto nemysleme, že ti, kteří se nám zdají Bohem lépe vypraveni pro

život dokonalosti křesťanské, na příklad svatí, potřebují méně trpělivosti, naopak. Nelekejme se tedy, hledáme-li v srdci svém mnohé věci, které stále a stále jest nám potlačovati, umrtvovati, vytrhávati. Děkujme Bohu, že je vidíme a že nás uchránil nepřátel horších. V trpělivé práci vytrvejme jako zahradník, který stále vytrhává, okopává, přesazuje, zalévá, chce-li, aby zahrada jeho byla krásná. Či se nám nelíbí dobře pěstovaná zahrada, přes to, že víme, že v ní i býlí rostlo? Trpělivostí stala se čistou, krásnou, tak jako duše naše se jí stane v slunci milosti Boží a trpělivou prací vlastní. Sv. Pavel napomíná první křesťany: Trpělivosti zajisté jest vám potřebí, abyste, vykonávajíce vůli Boží, obdrželi statek zaslíbený, — to jest svatost života a slávu věčnou. Jest tedy trpělivost přípravou a podmínkou svatosti.

Božské ctnosti, tento základ křesťanské dokonalosti, položený do duše novokřtěnce, rostou a mohutnějí trpělivostí. Slyšme opět sv. Pavla: »Soužení působí trpělivost, trpělivost osvědčení se (ve víře), osvědčení naděje: Naděje však nezahanbuje, neboť láska Boží vylita jest v srdcích našich skrze Ducha Svatého, kterýž nám byl dán.« Hleďme, jak kmen trpělivosti nese tři mohutné větve víry, naděje a lásky.

Nejvíce ale trpělivostí získává naděje. Opět sv. Pavel píše: »Nadějeme-li se toho, čeho nevidíme, očekáváme to s trpělivostí. Naděje však, která vidí, není nadějí, neboť kterak má kdo naději toho, co vidí?«

Ale i ostatní ctnosti všechny úzce souvisejí

s trpělivostí. Není možno dosíci ani malého pokroku mravního bez stálého cvičení v ctnosti a bez nesmírné trpělivosti se svým vlastním klopýtáním a svým pomalým krokem.

»Oblect se tedy jako vyvolení Boží svatí a milí v srdečnou milosrdnost, dobrotu, trpělivost, pokoru, mírnost, snášejíce jeden druhého vespolek a odpouštějíce si vespolek.« A opět: »Napomínám vás tedy já, vězeň v Pánu, abyste žili hodně toho povolání, kterým jste povoláni s veškerou pokorou, tichostí, trpělivostí snášejíce se vespolek v lásce.«

Kdykoliv apoštolové líčí dokonalost křesťanskou, jmenují trpělivost uprostřed ostatních ctností, jakoby chtěli nás právě tím poučiti, že ve středu všeho života duchovního stojí trpělivost. Jest podmínkou ostatních ctností, jest ale též jejich plodem.

»Plodem ducha jest však láska, radost, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost . . .

Nejkrásnějšímu přání pro bližní své naučil nás opět sv. Pavel: »Pán pak řidiž naše srdce k lásce Boží, a k trpělivosti Krista . . .«

Zde přímo spojuje nejvyšší ctnost Božskou, tu, která, jak jinde říká, jedině zůstane v nebi, když ostatní dvě, víra a naděje pomínou, protože přejdou ve vidění a obcování, zde spojuje tuto královnu všech ctností přímo s trpělivostí, a to s trpělivostí Krista — to jest podle jeho příkladu a pro něho.

Taktéž sv. Petr ukazuje nám ve stupnici křesťanských ctností trpělivost v jejich středu. »Vynaložíce veškerou píli, čiňte se ve víře, vírou

v poznání, poznáním v sebevládě, sebevládou v trpělivosti, trpělivostí ve zbožnosti, zbožností v lásce bratrské a láskou bratrskou v lásce Boží . . .«

Ejhle, cesta přesně vytknutá, se všemi jednotlivými zastávkami, kterými jest nám projíti (které však za sebou zanechati nesmíme), abychom dorazili k cíli nejvyššímu a jedinému, k lásce Boží. Trpělivost jest branou k životu věčnému. Do poslední chvílky života našeho jest nám jí stále potřebí — ale nejméně ji můžeme postrádati ve svých posledních okamžicích zde na zemi. Před branou k životu věčnému utrpení a boje se nejen množí — ale dosáhnou nejvyššího stupně. Nedej Bůh, aby nás, skoro v přístavě, stihla bouře nepřipraveny. Zde platí slova sv. Jakuba: »Nuže, bratří, vytrvejte trpělivě až do příchodu Páně. Trpěliví buďte, posilňujte srdce svá, neboť příchod Páně se přiblížil.«

Jako kněz při různých obřadech církevních vyžaduje si vstup do uzavřeného chrámu tím, že křížem zabuší na bránu kostelní, tak i my svatým křížem Kristovým a svým vlastním, který jsme radostně a věrně pro Ježíše nesli, dožadujeme se vstupu do města věčného.

I otevrou se brány jeho a uslyšíme hlas Beránka, jak praví sv. Jan: »Protože jsi vytrval a snášel pro jméno mé a neustal, dám ti korunu života věčného, vejdi do království mého.« Amen.

XV. STÁLÝ OKRUH.

Jak získati trpělivost? Trpělivostí. A jak získati tu počáteční? Milostí. A jak milost? Mod-

litbou. V tak mnohých věcech pohybujeme se stále v okruhu. Abys získal obchodem peníze, je třeba, abys s počátku nějaké měl. Nemáš-li je, poprosíš někoho, aby ti půjčil, anebo daroval. Pak je třeba práce a námahy, abys rozmnožil, co ti bylo zapůjčeno. Tak i s ctnostmi. Získáme je cvičbou, ale základní kapitál, hřivnu první, dává nám Pán Bůh při křtu svatém a dá nám další hřivny poznání a osvětlení, abychom s dobrou svou vůlí mohli v křesťanské dokonalosti pokračovati. Tak je to též s trpělivostí. Co tedy máme dělati my, abychom trpělivost trpělivostí dosáhli?

Předně: Odstraňme to, co v srdci našem trpělivosti překáží. Smýšlíme o sobě příliš dobře. Nepřiznáme to ani sami sobě, ale právě proto nepokračujeme v dokonalosti. Zeptejme se klidně sami sebe: kolik osob nám známých a hlavně z nejbližšího okolí považujeme skutečně za lepší nás? A ne jen tak všeobecně, nýbrž v jednotlivostech: v nadání, v dovednosti a horlivosti, zbožnosti, pokoře atd., v jednotlivých případech jednání. Že je jich dost málo? Buďme úplně upřímní! A nyní: kolik jich máme za méně cenných nás! V celku i v jednotlivých vlastnostech a schopnostech a případech? Poznáme to z toho, jak každodenně a při každé příležitosti o jiných soudíme a se pro to či ono rozhorlíme proti nim, se nad ně vynášíme celým chováním. Těch již bude celá řada. Kolikrát říkáme: »Tohle bych já nikdy neudělal, to bych si já nedovolil. Já bych to byl lépe vykonal a pod.«

Trpělivost je co nejúžeji spojena s pokorou.

Netrpělivému schází pokora a pyšnému trpělivost. Proto prosme Pána Boha o světlo, abychom poznali své místečko ve věčném plánu jeho s námi — abychom se nestavěli v duchu svém, kam ani dary přirozenými ani nadpřirozenými podle vůle Boží nepatříme. Nedívejme se na své dobré stránky zvětšovacím sklem — vezměme toto spíše na své vady. Napravíme tím chybu, kterou má zrcadlo samolásky: zvětšuje naše ctnosti, zmenšuje chyby naše a přisuzuje je ostatním. Tak se vedlo jednomu mladému mnichu, který byl velice prudké povahy, ale připisoval tak nastalé nepříjemnosti jen chybám svého okolí. Odstěhoval se proto na vzdálené místo pouště, aby mohl v klidu žít. První dobu se mu zdálo, že našel ráj. Až jednoho dne šel pro vodu. Naplněný džbán se mu převrhl, voda vytekla. Zdvihl jej a znovu naplnil. Džbán opakoval svůj kousek. Vzal jej již s nevolí. Energeticky jej postavil pod pramen. Teď ale stůj! Ale džbán jako úmyslně opět se převrhl. Ubohému mnichu se dech zarazil, džbán zlostně chopil a bác, mrštil jím o zem. »Tu máš!« Když trochu ochladl, poznal, že záleží na něm, aby měl klid duše. Vrátil se k bratřím a začal se cvičiti v trpělivosti. Jiná překážka trpělivosti jsou naše různá a příliš živá přání. Chtěli bychom to či ono — ale chce to též náš bližní — je těžko ustoupiti. Chtěli bychom věc vykonati takto, bližní opačně — proč bychom povolovali? Chtěli bychom pokračovati rychle — věc jde pomalu, dráždí nás to. A tak naše přání přirozená, neumrtvená a neusměrněná oddáním se do vůle

Boží svádějí nás k netrpělivosti. Povstane špatná nálada, neklid, nespokojenost, podrážděnost, netrpělivost v pravém slova smyslu. I naše přání po dobru nadpřirozeném a po ctnosti je potřebí úplně podříditi vůli Boží. Chce-li Bůh, abychom kráčeli, nechtějme běžet. Chce-li, abychom běželi, nechtějme letět. Mimo vůli Boží není pro nás svatosti. — Jest překážkou také naše okolí. Ale učiňme z této překážky vítanou příležitost ke cvičení v trpělivosti, v lásce k bližnímu a k Bohu. Kouzelný proutek oddané lásky k Pánu, k Jeho Božskému Srdci přemění nepříjemnost v radost a námahu v pohodlí.

Trpělivost dosáhneme trpělivostí.

Abychom dosáhli trpělivosti, jest nám potřebí pokračovati krok za krokem v malém. Síla se množí neuvěřitelně pravidelným, vytrvalým cvičením v malém. To samo o sobě již je trpělivostí. A jest již trpělivostí stálá pozornost na vlastní nitro a na příležitosti k ctnosti, které se nám denně naskýtají. Odporuje-li nám kdo, potlačme pocit nevole. Nudí nás něco — vytrvejme ještě chvíli. Máme hlad nebo žízeň, snesme je ještě několik minut, i když bychom je mohli ihned ukojit. Dráždí nás moucha, nezlobme se. Tlačí nás kamínek v botě, udělejme ještě deset kroků. Chceme právě něco říci — skočí nám někdo do řeči, nechme toho. Škádlí nás někdo až k omrzení často touže věcí — nebraňme se. Jistý způsob bližního je odporný — neodmítejme ho. Takových příležitostí maličkých najdeme za den lehce sto. Obracejme je v důkazy lásky k Pánu

Ježíši, v pomoc církvi trpící, v přímluvu za nešťastné a umírající. A neztrácejme trpělivost se sebou samými, nepodaří-li se nám vždy býti trpělivými. Je potřebí opět a opět začínati, nestačí, že se nám dnes podařilo přemoci se — zítra práce začíná znovu. Neúnavně kupředu, i přes nezdar a neúspěch! Znovu, znovu. Zdá-li se nám, že nestačíme, volejme: »Pane, učiň svou milostí možným, co mé slabosti je nemožným. Všechno mohu v tom, jenž mne posiluje.« Věrné a neúnavné cvičení v trpělivém snášení všeho, co se naší přirozenosti přičí, přivede nás pomalu ke kýženému cíli. Šťastni pak se sv. Pavlem zvoláme: »Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Soužení nebo úzkost, nebo hlad, nebo nahota, nebo nebezpečnost, nebo pronásledování nebo meč?« A odpovídáme s ním: »Jsem zajisté přesvědčen, že ani smrt ani život, ani andělé, ani knížata, ani mocnosti, ani síla, ani věci přítomné, ani budoucí, ani výška, ani hloubka, ani které stvoření jiné nebude nás moci odloučiti od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.«

Pane Ježíši, chci za Tebou krok za krokem až k věčnému spojení s Tvým nejsvětějším Srdcem.

XVI. MÍRNOST A TICHOST KŘEŠŤANSKÁ.

Tichost křesťanská jest krásný květ lásky. Rozjímáme-li pokorně o životě a učení Ježíšově, otvírají se našim žasnoucím očím stále větší a nádhernější rozhledy. Pán jest onen hospodář z Písma svatého, který z pokladu svého staré a nové věci předkládá. Nové drahokamy pojmů

a ctností, nikdy před tím nevídané a neslýchané, a staré, to jest starozákonní, které novým očištěním a osvětlením v nové záři se zaskvívají. Tak křesťanská trpělivost, uložená nám láskou Boží k dobru našemu a cvičena námi z lásky k Bohu a radostně, jest drahokam daleko skvostnější, než sklíčená trpělivost Židů, kteří snášeli utrpení v bázni a strachu jako otroci krčící se pod bičem přísného pána. Trpělivost pohanů pak byla původu lidského, naučena a nacvičena jako jiná dovednost s účelem praktickým, totiž dosáhnouti zevního klidu, někdy až otupělosti.

Takový základní vnitřní rozdíl mezi ctnostmi křesťanskými a ctnostmi židovskými anebo pohanskými nacházíme všude. A co je příčinou tohoto rozdílu? Jest to láska. Sv. Pavel o ní píše: »Láska je trpělivá — a ihned pokračuje — je dobrotivá. To znamená tichá, mírná, přívětivá.« Sv. Pavel uvádí trpělivost jako první květ lásky, mírnost jako druhý, a to proto, že z laskavé trpělivosti povstává mírnost; ale nemíjí tím pořadem jakýsi stupeň oceňování obou těchto ctností. Neboť víme, že Srdci Pána našeho nejbližší a nejmilejší jsou tichost a pokora. »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.«

Abychom poznali, co jest tichost srdce, vyložme si předem, čím není.

Není pouhým slušným, uhlazeným chováním. Kdo žije v tak zvané dobré společnosti, kdo závisí na jiných, jako důstojník, úředník, společník, hostinský, obchodník, zajisté nesmí postrádati jakési mírnosti v chování. Opakujeme v cho-

vání — v srdci ovšem může zuřiti bouře všech možných opačných citů. Toto mírné chování není ctností tichosti. Jest to jakási nouzová náhražka prakticky potřebná k uhájení životního postavení, pokud toto je podřízené, Avšak i představení a lidé zdánlivě neodvislí neobejdou se v životě bez potřebné zevnější mírnosti. Ale i nejdokonalejší společenská výchova sama o sobě není ctností tichosti. Jen tenkrát, je-li tichost výslednicí nadpřirozené lásky k bližnímu a vyrovnaného srdce, můžeme ji nazývat ctností. Pouhému uhlazenému chování z pohnutek praktických aneb ze zvyku scházejí dva důležité momenty pravé ctnosti: Ráz nadpřirozený a pravda. Je-li rozpor mezi chováním a smýšlením, pak vnější mírnost a laskavost nejen je daleka ctnosti, ale stává se pokrytectvím.

I pravdivá, ale jen přirozená laskavost nikdy nedosáhne obětavosti a hrdinnosti křesťanské tichosti podle vzoru a učení Ježíšova.

Tichost není slabostí. Není ochablostí duševní, které je všechno lhostejno, která povoluje, jen aby se vyhnula duševní námaze odporovati, která se cítí bezmocná a neschopná pevného úmyslu, která se ani nenamáhá o ideály, aby nebyla nucena o ně bojovati. To není tichost křesťanská. To je pohodlnost, tupost, zbabělost. Poznali jsme, že trpělivost předpokládá pevnou vůli a morální sílu. Tím více mírnost, která na trpělivosti spočívá a z ní pučí jako květ.

Křesťan, mírný učedník a následovatel Ježíše Krista, jest bojovníkem, který z lásky a pro lásku vítězí nad sebou, nad vášněmi a nad svě-

tem; jest majákem, který vysílá jasné své světlo nepřetržitě, byť u paty jeho hřmělo rozvlněné moře a kolem něho děsila bouře; jest však zároveň milosrdným samaritánem, který to čím lidé ho obtěžují a urážejí, považuje za bolestné rány na těle i duši jejich a proto se laskavě k nim sklání, je lituje, je tiší, těší a hojí.

Obdivuhodná ctnosti, zjevená nám Ježíšem Kristem, miláčku nejsvětějšího Srdce Jeho, jak vzdálení jsme ještě Tebe! Jsme ještě světem, protože jsme plni vášní, nálad a sobectví.

Co jest tichost a jak jí dosíci.

Říká nám Pán: »Já jsem tichý srdcem«. Zadívejme se s vírou na Srdce Ježíšovo s vroucím přáním, aby nás naučil, v čem tak rád nás cvičí.

Život jeho a učení jeho jsou v tak dokonalém souladu, že každý okamžik jeho nejsvětějšího života, jak se nám jeví ve svatých evangeliích, zrcadlí celé jeho Srdce a především jeho zamilované ctnosti: lásku, tichost, pokoru. Tichý a mírný v Betlemě, na útěku, tichý, mírný v Nazaretě, tichý s aspoštoly, tichý v utrpení, tichý i ve slávě své. Jak se mohl světu ukázati po vzkříšení, kdyby byl chtěl! Ale nechtěl. A jak tichý, tichý v svatostánku! Není nejprostšího tvora tak tichého, tichoučkého jako Ježíš ve Svátosti.

Bůh všemohoucí, Král nebe a země, Spasitel světa — v kousku chleba, s kterým může kněz a každý člověk, i zločinec, nakládati jak se mu chce!

Proto: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem — a naleznete pokoj duším svým.«

Ejhle odměna dobrého žáka, který s láskou a pílí studoval ve škole Božského Mistra. Rozumíš, co to je pokoj duše? Pokoj, který svět nemá a nedá, pokoj Kristův? A proto: »Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou«. Ano i zemí! Obdrží moc získati zemi — to je duše zde na zemi pro království nebeské. Vláda jejich bude vládou lásky Kristovy, aby všechny ke Kristu přivedli. Nebudeš nikdy apoštolem bez tichosti!

Svatá Kateřina Sienská volá: »O Ježíši tichý, Ježíši lásko!« Láska a tichost jest ideálem svatých, budiž i ideálem naším.

Cvič se v tichosti a mírnosti řeči a pohybů, abys vládl napřed zemi, to je tělu svému. Duši svou cvič před zrcadlem Ježíše svátostného.

Ježíši tichý, Ježíši lásko, chci za Tebou!

XVII. ZVLÁŠTNÍ NĚŽNOST.

Učili jsme se ve škole Božského Srdce Páně milovati všechny své bližní bez rozdílu vyrovnanou a přece vroucí láskou bratrskou. Jest však jedna třída lidí, kterým Pán a Mistr náš věnoval docela zvláštní lásku a péči a kterým skutečně dával přednost před jinými. Jsou to hříšníci. Pro hříšníky přišel, aby je léčil. »Zdraví nemají potřebí lékaře, za to však nemocní. Nepřišel jsem povolati spravedlivé, nýbrž hříšné«, — pravil, když byl povolal k apoštolátu celníka — to je podle veřejného mínění — hříš-

níka — Matouše. »Když pak s ním stoloval, hle, mnozí celníci a hříšníci přišedše, stolovali s Ježíšem a učedníky.«

Kdysi v domě fariseově zaujal místo u stolu. »A hle žena, která byla v městě hříšnice dověděvši se, že stoluje v domě fariseově, přinesla alabastrovou nádobu masti drahé a postavivši se vzadu u nohou jeho počala smáčeti slzami nohy jeho a mazala je mastí.« A již farisej Pána za to posuzuje. »Kdyby tento byl prorokem, věděl by, jaká je to žena«. Jak Ježíš jí hájí! Pro svou lásku k hříšníkům Spasitel snášel stále úštipky fariseů. »Tento přijímá hříšníky a jí s nimi.« I pověděl jim podobenství o ztracené ovci a o ztraceném penízi, takto zakončil: »Tak pravím vám, bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují!« Je to slovo mohutné lásky k hříšníkům. A když sám se byl u Zachea pozval a všichni reptali, »k člověku hříšnému zavítal«, odvětil Pán: »I on jest syn Abrahamův. Přišel Syn člověk hledat a spasit, co bylo zahynulo.« A což dlouhá rozmluva Páně s hříšnou Samariťankou u studny! — I učedníci jeho se divili, že mluví se ženou. Nebylo to zvykem veřejných učitelů, ale pro hříšníci Pán učiní vše. V chrámě, kam přivedli zákoníci a fariseové hříšnici právě při skutku dopadenou, žádajíce, aby ji k smrti odsoudil, neučinil toho: »Kdo z vás je bez hříchu, vrz první po ní kamenem.« A když oni jeden po druhém se na to byli vytratili, řekl jí, třesoucí se před trestem ukamenování: »Ani já tě neodsoudím, jdi a nehřeš«.

Tak Ježíš nejsvětější, nejčistší s hříšníky zacházel. — A pro hříšníky všechny vlastně na zem přišel. Krásně pěje kněz při svěcení velikonoční svíce: »Ó podivuhodná k nám slitování milosti! Ó neocenitelně milosrdná lásko! Aby služebníka vykoupil, Syna jsi obětoval. Ó vpravdě užitečný nám hřích Adamův, jenž smrtí Kristovou zničen jest. Ó šťastná vina, jež takového Spasitele si míti zasloužila!« Ano šťastná vina! Bez ní by Vykupitele nebylo — nebylo by Boha — Člověka, nebylo by Srdce Ježíšovo, nebylo by stánku jeho na zemi, ve kterém pro hříšníky ve dne v noci bije.

Ale nevyjímejte se z této lásky Kristovy. Mluvíme-li o hříšnících, řekněme my hříšníci. Ano, pro nás hříšníky přišel, pro nás na kříži zemřel. Nezapomeňme to ani na okamžik, ani ve spánku. — Jak se mu odměníme? Láskou k hříšníkům. Jsou naši bratři, jsou milovaní bratři Ježíše Krista. Již to samo o sobě jest dostatečný důvod, abychom i my je upřímně milovali.

Odpusť nám hříšníkům naše viny a braň nás v pokušení, Pane.

XVIII. S JEŽÍŠEM A PRO JEŽÍŠE VŠECHNO.

To byl program všech svatých a jest to pro ně úplný a nejpůsobivější důvod ke všem ctnostem.

Nám, kteří jsme těžkopádnější na cestách Páně, protože nás láska ještě neunáší k výšinám, poslouží malá rozumová úvaha: Koho vlastně lidé nazývají hříšníkem? Toho, jehož

hříchy jsou veřejně známy. Ale není mnoho lidí, bohužel, hřešících potajmu? A snad hůře a s větší zlobou? Jak tedy smím jedním opovrhovat a jmenovat ho hříšníkem a druhému se snad klanět a mu lichotit, poněvadž jeho tajné hříchy neznám? Jest jediné oko, které vidí do svědomí lidských a jen Jeden smí souditi. My zajisté ne. My jsme hříšníci snad větší než ti, na které se prstem ukazuje. Nahlédli jsme již jednou do duše takového hříšníka? Co je tam utrpení! Sklony k svému hříchu přinesl si na svět jako zhoubné dědictví otců svých, výchovu neměl žádnou nebo špatnou, od malička měl před sebou příklad otcův a stále znělo mu v uších: Co platno, má to v krvi, bude jako otec. Tak od mládí jeho beztak slabá vůle byla udupana — byl odsouzenec, kterého okolí přímo vylučovalo ze společnosti řádných lidí. Ani si nemohl uvědomiti, že má vůli svobodnou, že může a má bojovati. A poznal-li to potom, bylo pozdě. Zděděný sklon, zlý návyk držely ho v jařmu, trpěl, hnusil se sám sobě, chtěl okovy své přetrhnouti, — nemohl. — Odsoudí ho Bůh? Vidí v jeho veřejných hříších tolik zloby, kolik jí vidí lidé? Není jí více v nás, kteří soudíme? Máme dobré sklony, dobré vychování, jasný rozum, pevnou vůli, když chceme, — dobré okolí a přes to všichni pášeme dobrovolně chyby, ne-li přímo hříchy. Není-liž to větší zloba? Třebas někdo zabil — ale v srdci může býti lepší nás. Proto nesoudme, ale hříšníky nazývejme samy sebe. Mohli-li to vším právem a ve vší pravdě svatí, můžeme to tím spíše my.

Ti svatí, jak oni Ježíši rozuměli! Jak dovedli rozeznávat hříšníky od hříchu! Z celé duše je milovali, vyhledávajíce je, sloužíce jim, obětujícíce a odpykávajícíce za ně tresty.

A byli svatí, kteří se jimi stali z hříšníků cestou pokání. Nemýlili se ti, kdož odsuzovali Magdalenu jako hříšnici? Kde jsou dnes oni a kde je Magdalena? »Kdekoli bude hlásáno evangelium toto po celém světě, tam bude se vypravovati na památku její to, co učinila.« A fari-seovi, který Pána i jí v srdci svém posuzuje, klade Ježíš otázku: »Jakýsi věřitel měl dva dlužníky, jeden byl mu dlužen pět set denárů a druhý padesát. Poněvadž neměli, čím by zaplatili, odpustil oběma. Který tedy z nich miluje ho více?« — »Myslím, že ten, kterému více odpustil.« A Ježíš: »Dobře soudils. Vidíš tuto ženu? Vešel jsem do domu tvého, vody na nohy mé jsi mi nepodal, tato však slzami svými smáčela nohy mé. Olejem nepomazal jsi hlavy mé, tato však mastí pomazala je. Proto odpouští jí se jí hříchové mnozí, neboť mnoho milovala. Komu pak méně se odpouští, méně miluje.« Jaká skvělá apologie hříšníka. A pronáší ji Bůh — člověk sám. —

Co my víme o bratru svém bloudícím, kterého tak často s patra domýšlivé své nevinnosti nazýváme hříšníkem? Má srdce krásné, šlechetné, schopné lásky veliké — a jestliže bloudí, byl sveden právě tím převroucím svým srdcem. Přijde den milosti — a to srdce bude Ježíšovo a bude mu klenotnicí, obětním oltářem, útěchou, radostí, oslavením.

Či není to tak se svatým Augustinem? Skvělý rozum, neobyčejná bystrost smyslů, srdce ušlechtilé přivedlo ho na zcestí. Jakmile však do ducha jeho pohanského padl první paprsek osvětlení, obrátil se cele, a jak se obrátil! A zapomeneme sv. Pavla, učitele národů? Sveden horlivostí pro učení, které za pravé považoval a které chtěl brániti, byl zuřivým pronásledovatelem křesťanů, mysle, že tím Bohu slouží. Jak často chybí bližní z omylu, neporozumění a v dobré víře, že slouží Bohu! Proto jsme my, kteří se vynášíme v duchu nad něho, skuteční hříšníci. Nemáme šlechtné srdce a dobrou vůli, odsuzujeme, místo abychom omlouvali, zavrhujeme, místo abychom milovali, předhazujeme, místo abychom odpouštěli. Největší lotr může být pozván Pánem: »Dnes ještě budeš se mnou v ráji«. Milujme hříšníky a chybující, protože v nich snad jednou budeme uctívati světce. Pomáhejme jim ze všech sil z lásky k Bohu, aby nebyl stále urážen, a z lásky k nim, aby došli v Něm pravého štěstí. — Pak i nám Ježíš řekne: »Mnoho je ti odpuštěno, protože jsi mnoho miloval.« Modleme se horlivě za obrácení hříšníků všeobecně a zvláště za osoby nám blízké, které v chybách bloudí.

XIX. LASKAVOST VŠEDNÍHO DNE.

Doma.

Mírnost a laskavost Ježíšova na zemi, proudící přímo z nevyčerpatelného pramene božské lásky, neznala úbytku. Naše laskavost naopak jest jako skrovný pramének, tekoucí kdy se mu

zlíbí. Čiperně se vine údolíčkem, je-li všude vody dost. Začne-li sucho a bylo-li by potřebí vody jeho, tu selže. Ježíš nám říká: »Voda, kterou já dám, stane se pramenem, vytryskujícím do života věčného.« — Čerpejme pilně, aby se nám dostalo laskavosti pro všechny bez výjimky a pro celou pout naši vezdejší.

Není tak těžké býti laskavým a mírným v jednotlivém, mimořádném případě. A zdá se to někdy přímo heroickou ctností. Že klidně sneseme urážku, jest často jen výsledek hrdošti, dobrého vychování, společnosti, ve které se nalzáme. Rozhodně to není ještě důkaz naší ctnosti. Zdali pak obstojíme při každodenní zkoušce mírnosti doma, ve svém obyčejném okolí?

Zůstati mírným a laskavým — den co den, hodinu za hodinou a v každém okamžiku i v nejnepříznivějším, ve zdraví i v nemoci, k cizím, ke svým, k podřízeným, k dětem i zvířatům, to jest zkušebním kamenem tichosti. Nedosáhneme této stálosti v dobrotě, nebude-li v srdci našem žíti Ježíš Kristus. Jeho přítomnost v nás zaručí nám mírnost i v případech nepředvídaných, osvítí rozum, který chce odporovat, utiší cit, který se bouří, podpoří vůli, aby snášela, co se jí přičí. Ovšem, je potřebí, abychom si byli vědomi přítomnosti Ježíšovy v srdci svém. Představme si člověka, v jehož pokoji dlí vzácný i vlivný host, řekněme první ministr země anebo korunní princ, u něhož člověk tento se dožaduje zvláštní milosti. Vejde sluha onoho člověka a počíná si neohrabaně.

Nepřehlédne člověk onen z ohledu na vzácnou návštěvu chybu sluhovi? Nezdrží-li se hněvivých slov, zlostných posunků? Zajisté, rozumí-li aspoň trochu svému postavení.

Jak často my zapomínáme na hosta, na Pána a Boha v srdci svém? Tolikrát, kolikrát dovolíme, aby přirozeně a pudově rozčilení nám rozvířilo srdce a ve slovech neb v skutcích se vybilu navenek. Tolikrát, kolikrát jsme laskaví a ponížení k vznešeným a vlivným, ale bezohlední a nepřívětiví k podřízeným, chudým a prostým. Tolikrát, kolikrát jest naším domácím odpykat špatnou náladu, kterou jsme si přinesli z úřadu a ze společnosti jiných, kde přemáhání sebe bylo nutné. Doma pak uvolníme všechna pouta společenská a týráme všechny bez milosti, jsouce nevděčnými za péči, kterou o nás a naše pohodlí mají.

Nezapomínej, kdo v srdci tvém žije. Dříve, než jednáš s bližním svým, obrať se k Hostu svému nejmilejšímu, vyzvi Ho, aby s tebou šel, s tebou mluvil a s tebou jednal. Napij se z pramene vody živé lásky, abys osvěžil a potěšil všechny, kteří s tebou se stýkají.

V domečku Nazaretském.

Je nemožno představit si a vylíčiti laskavost, která vládla v domečku Nazaretském. Jaký nebeský soulad oněch tří nejušlechtilejších srdcí! Ježíš praví: »Kde dva nebo tři jsou shromážděni ve jménu mém, já jsem uprostřed nich«.

Kéž by každá rodina, každá společnost, každá osoba křesťanská dokazovala krásným sou-

ladem a upřímnou laskavostí, že Ježíš v ní je přítomen, že jeho duch ji oživuje a jeho Srdce ji řídí. Každý dům by byl Nazaretem a celý svět ozvěnou nebes.

Snažme se, aby každý z nás odstranil ze srdce a chování svého všechno, co ruší soulad s osobami jemu blízkými.

Uprostřed apoštolů.

Opustiv domov svůj a nejmilejší Matku svou, založil Ježíš rodinu duchovní povolav k ní drsné, prosté, nevědomé rybáře. Těm, kteří mu kdysi hlásili návštěvu Matky jeho a bratří jeho, odpověděl: »Kdo je matka má, kdo jsou bratří moji?« A vztáhnuv ruku na své učedníky řekl: »Hle matka má, a bratří moji. Neboť kdo činí vůli otce mého, jenž jest v nebesích, ten jest mi bratrem, sestrou i matkou.« Rozumějme anebo snažme se alespoň rozuměti slovům Ježíšovým. Nazývá-li učedníky matkou svou, rodinou svou, pak je skutečně tak miluje. Ale jaký rozdíl osob. Nejjemnější, nejušlechtilejší Panna z rodu královského a ubohý, drsný, hříšný rybář plný hrubých zvyků lidových, úplně nevychovaný. A přece zvolil je Ježíš, vybral si je a miluje je láskou synovskou, bratrskou. Jak je zahrnuje poklady svého ducha a svého božského Srdce! Kolik sebezapírání, kolik odpuštění, kolik přehlížení, kolik nedorozumění, kolik soucitu, kolik obětování v těch třech letech veřejného života Páně!

V nás někdy stálá nedorozumění a stálé udržování jemnocitu ubíjejí pocit lásky. Kolikrát

jsme to zažili, že soužití s člověkem nám s počátku velice sympatickým naši náklonnost usmrcovalo, docela bez viny s kterékoli strany. Unavilo nás stále sebezapírání potřebné alespoň k vnější shodě.

Není možno představit si námahu a únavu lidského srdce Ježíšova v soužití s učedníky. Jest to nemalý zázrak Božské vůle jeho, že velejemný nástroj těla a srdce jeho odolal stálému napětí. Hrubými pěstmi do něho bušili učedníci, těžkými kladivy nepřátelé. Není to zázrak, že se struny nepřetrhaly? že neumkla píseň lásky jeho jako se stává v srdcích našich po menších zkouškách se strany bližního? Neumkla píseň lásky Ježíšovy. Naopak rozezvučela se v mohutnou harmonii vševěkou, když Srdce jeho hořem pukalo. Kristova řeč při poslední večeři jest hymnus věčné lásky Boží, linoucí se z nástroje Srdce Syna Člověka. Poslední slokou jest velekněžská modlitba, posledním akordem: »Hle Matka tvá, hle syn Tvůj.«

A závěť Srdce Božího? Je neslýchaná, vskutku Božská. »Ježíš věda, že přišla hodina jeho, měv v lásce svoje, kteří byli ve světě, projevil jim svou lásku měrou nejvyšší.« Dal sám sebe, docela, navždy. Tak Srdce Ježíšovo miluje. Jak milujeme my? Jak odplácíme Pánu? Jak odplatíme v budoucnu? »Toto jest přikázání mé, aby ste se milovali vespolek, jako já jsem miloval vás.« Bude nám ještě zatěžko býti laskavými?

Nesmírná lásko, lásko věčná, lásko Boží! V bratru svém chci milovati Tebe, v bližním svém odpláceti Tobě.

XX. NEJTĚŽŠÍ LASKAVOST.

Krásná jest stálá laskavost k bratřím; nesnadná a záslužná laskavost k neznámým, ale koruna laskavosti jest mírnost a dobrota vůči odpůrcům a nepřátelům. Ve své dokonalosti jest tak neobyčejná a hrdinská, že u pohanů a Židů byla neznáma. Ježíšova smírná oběť na Kalvarii za celý svět byla Židům pohoršením, pohanům šílenstvím — tak nekonečně přesahovala jeho láska všechny meze možnosti. I my křesťané a následovatelé jeho ještě po tolika stoletích stojíme ohromeni před tajemstvím takové lásky a takového hoře.

Žasneme, že s tak nesmírnou laskavostí jednal s těmi, kteří ho nenáviděli, mu kladli úklady nejen, aby ho úplně zničili, ale aby i památku jeho pošpinili a zahladili. Ani nejpotupnější smrt na kříži jim nestačila. I hrob jeho ještě hanobili lží a učedníky jeho pomlouvali a pronásledovali. Jak Ježíš zachází s nepřáteli svými? Odpovídá jim slovy mírnými, z kterých dýše láska a touha je zachrániti. Jen jedná-li se o čest Otce jeho nebeského mluví k fariseům jako ten, jemuž dána všechna moc na nebi a na zemi. Urážky své vlastní nejsvětější osoby pomíjí a nemůže-li je z ohledů vyšších nechat nepovšimnuty, odpovídá na ně laskavostí obdivuhodnou. Stále mu předhazují farizeové vykonávání spásitelského jeho úkolu. S hříšníky se stýká, jí s nimi a pod. Jak mírně odpovídá: »Zdraví nemají potřebí lékaře.« A vedou ještě mnohem horší řeči: »Kdo je ten? Odkud zná Písmo? Což ho neznáte? Nevzdělaný.« Neostýchají se ho nazývati nej-

potupnějšími jmény: »Hle člověk žrout a pít vína, přítel celníků.«

O slavnosti stánků Židé Ježíše hledali: »Kde jest on?« A lidem, kteří říkali: »Dobrý jest«, odvětili: »Nikoliv, nýbrž svádí lid.« Při uzdravení němého shledali: »Belzebubem, knížetem zlých duchů, vymítá zlé duchy.« Jak odpovídá Pán na takovou urážku po zázraku, který právě učinil? Klidně, mírně poučuje. »Každé království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne. Jestli také satan proti sobě rozdělen jest, kterak obstojí království jeho?« Není to zázračná mírnost? Bůh že pracuje se satanem? Syn Boží že je nástrojem zlého ducha? Ale Spasitel ani nedbá urážky — jen poučuje, věcně, jasně. »Aby poznali Otce«, to jest, čím se nejvíce zabývá. Slepému, který byl uzdraven, řekli Židé o Ježíši: »My víme, že ten člověk jest hříšník.« Ó nehoráznosti soudu lidského! Mnozí pravili: »Má ducha zlého a blázní, proč ho posloucháte?«

V chrámě v Jerusalemě ho obstoupili Židé žádající, aby se jasně o sobě vyslovil. A když jim byl odpověděl, chtěli ho ukamenovati. Ježíš jim dí: »Pro který z těch skutků (které jsem vám od otce ukázal) mne kamenujete?« A oni: »Ne pro dobrý skutek, nýbrž pro rouhání.« Jaká slepota! Bůh že by se sám sobě rouhal! Ale Ježíš tiše je poučuje: »Poněvadž jsem řekl: »Syn Boží jsem« pravíte: »Rouháš se.« »Nečiním-li skutky Otce mého, nevěřte mi. Jestliže však je činím, skutkům věřte.«

Chápeme nyní alespoň trochu, co byl veřejný život Kristův? A co snášel od svých odpůrců?

Často jsme již uvažovali o posledních dnech života jeho, kde mírnost a laskavost k Jidáši, k pochopům a žoldnéřům skví se ve svatozáří Božství. I ten políček sluhův v nejsvětější tvář nevyvolává jinou ozvěnu než mírné: »Špatně-li jsem mluvil, dokaž to, dobře-li jsem mluvil, proč jsi mne udeřil?« Jak snáším já nepoměrně malá protivenství?

Za tebou, Pane Ježíši!

XXI. ON ALE MLČEL.

Věděl-li Ježíš, že je marné poučení a napomenutí, pak mlčel. Evangelium sv. Jana zvláště nám hlásí mnoho urážlivých výroků fariseů i lidu ano i těch, kterým Ježíš dobrořečil, ale odpověď jeho nepřináší. A kolik jich bylo, o kterých evangelium se nezmiňuje, právě proto, že na ně Spasitel neodvětil poučením a vysvětlením. Ježíš ale mlčel. Mlčel i když lid židovský jeho zavrhl a Barabáše si vyžádal. Mlčel u Herodesa a tiše dal se obléci v roucho bílé — šat bláznů. Mlčel, když vojáci, spleťše korunu z trní, vložili mu ji na hlavu, přioděli ho rouchem šarlatovým, přicházeli k němu a říkali posměšně: »Zdráv buď, králi židovský.« Mlčel, když mu dávali políčky. Mlčel, když celý zástup zařval: »Ukřížuj!«

Ani slovo žaloby, nářku, předhůzky. Nic. Nic. Boží Beránku, jak mocný je svatý příklad Tvůj, ale jak hrozné mlčení Tvé těm, kteří Ti ubližují. Není jim pomoci, proto mlčíš. Nemlč, nemlč Pane, když já Tě urážím.

Jak mlčíme my?

Mlčení naše není vždy známkou mírnosti, tichosti a laskavosti. Někdy je pohrdáním. »Ani mi za to nestojí, abych mu odpověděl.« Takové mlčení úst není mlčení Ježíšovo. Chceme-li ho následovat v tichém snášení urážek, je třeba, aby mlčela pýcha a samoláska, aby mlčel pocit, že se nám děje bezpráví, aby mlčela vzpomínka na dobrodiní námi odpůrcům našim prokázaná. V bouři není Bůh, a kde samoláska vede první slovo, nepromluví Pán. On zjevuje se v klidu. Proto v bouři vyvolané v srdci našem urážkou zavolejme: »Pane, zachovej mne, hynu.«

A povstane Pán a přikáže větrům a moři, a nastane ticho veliké. A jako slunce, zářící dvojnásobným jasem po bouři, vzejde láska, v které jest slitování a odpuštění a dobrořečení těm, kteří nám ublížili. Odlesk její na tváři naší zjeví odpůrci našemu, že mlčíme, protože milujeme. Není-li tvář naše přívětivá a jasná, zkoumejme srdce své, není-li v něm obraz nejmilostnější tváře Ježíšovy pýchou naší zastřen.

Chce-li kdo býti prvním, buď ze všech posledním a služebníkem všech. Nauč mne, Pane, mírně mluvit, laskavě mlčet a záslužně trpět.

XXII. ÚŽASNÝ ZÁZRAK LÁSKY.

Pán a Spasitel náš, zbičovaný, trním korunovaný, potupený, opovržený, posměch žoldnéřů a čeládky jest zajisté zázračný příklad Boha, který všechno trpí pro spásu svých tvorů. Trpí dobrovolně a z lásky. A právě v tomto nepocho-pitelném ponížení zjevuje svoji nesmírnost a

svoje božství. Neboť to, co snáší, přesahuje meze lidské možnosti. Vítězí, kde pouhý lidský duch by tisíckrát podleh. Ani nejokázalejší jeho zázraky, rozmnožení chlebů, vzkříšení Lazaro, nejsou pádnějšími důkazy Jeho Božství nežli divy lásky Ježíše poníženého, zneuctěného a zohaveného pod podobu lidskou: »Červ jsem a nikoli člověk« (žalm 21. v 6.). Pohřizme se v bezednou hlubinu tohoto největšího ponížení a hrozného opovržení. Ježíš, Bůh, Pán všehomíra. »Tvoje jsou nebesa a tvoje jest země, okruh pozemský a plnost jeho založil jsi. Nebesa hlásají slávu Boží a obloha oznamuje dílo rukou jeho. Celý svět jest před tváří tvou jako zrnko písku, jako kapka rosy, jež z rána se na zem snáší.« Strašný v hněvu svém: — »Třásla se země a tichla, když Bůh povstal k soudu« — On, jenž jest hrozný — hrozný i těm, před kterými králové pozemští se děsí. Oheň předchází jej a zapaluje vůkol nepřátele jeho; hory jako vosk rozplývají se před tváří Hospodinovou, panovníka vši země. — Tento Bůh je ubit tvory svými jako jejich vyvrhel. Bůh, jehož jméno tvorstvo naplňuje posvátnou hrůzou, tak že ret Mojžíšův nesmí je ani vysloviti: »Jsem ten, který jest«, Ježíš, člověk — »jehož jméno jest nade všecko jméno, aby ve jménu jeho poklekla veškerá kolena nebešťanů, pozemšťanů a těch, kteří jsou v posvětí a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus«, — tento Bůh jest souzen a zavržen tvory svými. — Což Bůh mohl vůbec takto trpěti? Mohl, protože chtěl, a chtěl, protože miloval. Staří pohané v jakési předtuše věčné pravdy vypravovali o ptáku Fenixovi, který

zničiv se ohněm, z vlastního popele povstává a vítězně nese se k slunci. — Ano zničil se Bůh. Výheň lásky jeho k jeho tvoru ho ztrávila. Ale nad oltářem obětním zjevuje se v oslňujícím jasem, celý majestát té nesmírné, nekonečné lásky — největšího zázraku Božího. Padněme na kolena a zvolme se sv. Tomášem: »Pane můj a Bože můj!« Potupení jest slávou a temno zazáří jasem. A není to další zázrak, že Ježíš svou láskou úplně změnil cenu věcí pozemských? Co před jeho příchodem bylo žádoucí, nyní jest opovržení hodné a co vzbudilo odpor a strach, je žádoucí. První stane se poslední, a poslední prvním, Pán sluhou a otrok pánem.

Tak to žádá Ježíš od svých učedníků. Stále a stále se k tomu ve svém učení vrací. Apoštolové se ucházeli o první místa v království jeho; poučil je řka: »Kdo chce mezi vámi býti první, buď sluhou vašim, jako Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil a dal život svůj.«

A když byl umyl apoštolům nohy a své roucho opět vzal a se posadil, řekl jim: »Víte-li, co jsem vám učinil? Vy mne nazýváte Mistrem a Pánem a dobře pravíte. Jsemť zajisté. Jestliže tedy já, Pán a Mistr váš, umyl jsem vám nohy, i vy máte jeden druhému nohy umývati. Příklad dal jsem vám, abyste i vy činili tak. Není služebník větší nad Pána jeho ani posel větší nad toho, který jej poslal. To-li víte, jste blahoslavení, budete-li to činiti.«

Mytí nohou znamenalo nejnižší službu, službu otroků. Žádá tedy Ježíš přímo, abychom slou-

žili bližnímu i podřízenému svému podle příkladu, který nám dal — tedy z lásky.

Učedníci jeho byť jakéhokoliv rodu a postavení mezi sebou závodili jen v tom, jak by jeden druhému v lásce sloužili. Vzájemná úcta, vzájemná dobrá vůle mezi pánem a sloužícím, poctivá práce služebníka a přívětivé uznání pánovo, námaha sluhova odměněna zajištěným postavením, důstojným domovem a laskavou ochranou se strany pána, toť je Ježíšovo řešení sociální otázky. Úplně nové starému pohanskému světu, ale rovněž tak neznámé a nevítané novopohanům, klanějícím se modle, jež se zove zisk. Je to vynález lásky Bohočlověka. Svět toto řešení odmítá, protože mu chybí křesťanská láska, která jediná rozdílům stavů a vrstev lidských dá splynouti v jednu rodinu Boží. Z lásky přirozené lidé slouží. A jak slouží! Ve smyslu špatném i ve smyslu dobrém. Ze světské lásky zotročují se muži i ženy, z lásky přirozené slouží matka rodině, sluha dobrému pánu, úředník a důstojník vlasti.

Jak ale láska ke Kristu tuto službu šlechtí a povznáší! Stává se z ní bohoslužba. »Cokoli jim jste prokázali, mně jste učinili.« V bratřích, které vidíme, sloužíme Kristu Ježíši, jehož nespátřujeme a duchem pojíme se k Matičce Boží a k andělům sloužícím Nejvyššímu. Co bude rodina, co dílna, co úřad, bude-li každý jednotlivý pokorným služebníkem Páně? Od něho obdrželi jsme hojně, zdarma a s láskou. Rozdávejme z pokladu jeho a jako on budme služebníky Božími až k sebeobětování, aneb jak svět tomu ří-

ká, až k pošetilosti. Jak rádi byli svatí nazýváni »blázny Božími«.

Poslední z lásky.

Hledejme poslední místa — ne tak ve smyslu hmotném jako v duchovním. Každý prostě a z povinnosti zaujmi postavení, které Bůh ti dal a namáhej se, abys podle vůle jeho je vyplnil. Ale v srdci svém a v mínění svém hledej údolí, kam by ses bezpečně postavil. Výše pro tebe vůbec neplatí, hledíš-li na Ježíše. On sestoupil s nekonečných výšin nebe na tuto zemi až k tobě, ač bez zázraku lásky by nekonečno nikdy se ke konečnu přiblížiti nemohlo. Odkud ale bys mohl sestoupiti ty? Spasitel, tvůrce a zákonodárce snesl se na úroveň tvora a dobrovolně vzal na se zákony, které pro tvory své ustanovil. Ale zašel mnohem dále. Podrobil se i zákonům lidským, i pošetilým a nespravedlivým. Je-li pak pro tebe vůbec možno ponížeti se? Čím jsi v porovnání se Spasitelem? Kamkoli sestoupíš v myslí své, jakoukoli pohanu přijmeš, vždycky shledáš, že Ježíš Tě předešel a tě předčil. On Bůh — tebe, ubohého tvora.

A to je ten zázrak Boží nejsvětější. jak jsme s počátku pravili, že z největší hloubky ponížení nejjasněji září velebnost a nádhera Bohočlověka. Tak veliký jest On, že i ta nejpříšernější a nejhlubší propast lidské potupy a hany jeho mocí, krásou a láskou se zastkví tak, že za ním spějí s radostí všichni, kteří ho vpravdě milují, že v jeho světle duše žádoucně objímá, čeho tělo se děsí. Za ním! První k ponížení, poslední k lidské slávě. **O tajemství pokory, zázraku lásky!**

Buďme uctíví k lidem pracujícím a chudým, kteří jsou drazí Bohočlověku. Jednejme s nimi laskavě a bratrsky jim služme.

Učiň mne velikým, Ježíši! Velikým v lásce, abych se stal maličkým v pokoře.

XXIII. ZÁVODY POKORNĚ LÁSKY.

»Jako já učinil jsem vám, i vy máte činiti.« Ježíš pravil bohatému mladíku — »Chceš-li býti dokonalým, jdi, prodej všechno a rozdej chudým a pak přijď a následuj mne.«

Mnozí opouštějí majetek, postavení a rodinu a oddají se životu duchovnímu. Nevolá však Ježíš všechny k takovému stavu dobrovolné chudoby. Praví: »Chceš-li.« Ovšem mladíkovi to řekl přímo a bylo to osobním pozváním, povoláním. Ale všem Ježíš neříká: »Prodejte všechno a rozdejte chudým.«

Mluvě však o pokorné lásce, s kterou sloužíme bližnímu buď prací tělesnou anebo duchovní, Ježíš nedává nám volnost rozhodnutí: Chceš-li — »Čiňte jako já jsem vám učinil«, praví prostě, určitě a jasně. »Toto jest přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás.« Každé slovo pádné, zavazující k poslušnosti, plné síly a povzbuzení.

Dáme-li chudému malý peníz, zbytek pokrmu, který nám již nechutná, platíme-li těm, kteří pro nás pracují, aniž bychom utiskovali — myslíme, že je to laskavost křesťanská. Navštívíme-li někdy nemocného, poučíme-li někoho, napomeneme, varujeme, jsme spokojeni s duchovními skutky lásky k bližnímu. Dobře. Nyní ale změř-

me vzdálenost této naší samolibé lásky od lásky Ježíšovy tak prosté, tak pokorně sloužící. Je nekonečná. A přece Ježíš žádá: »Jako jsem já miloval vás.«

Jak Ježíš miloval?

Předešel nás láskou a obětoval se za nás. Lidé ještě ho neznali a on již vzdal se nebeské slávy a vtělil se, aby se stal člověkem ve všem, mimo hřích, nám podobným. Co jsou u porovnání s ním i největší světci, kteří sestoupivše s královského trůnu svého vyměnili nádherný svůj šat za cáry žebrácké?

Jeho dětství, jeho tichý život v Nazaretě všechno patří nám a jen nám. V nekonečné lásce přemítá, rozjímá, za nás prosí, obětuje se za nás, připravuje se na velkou oběť krvavou. Není to pokorná služba lásky k nám? Je nám mistrem a vzorem: Praví: »Jako jsem miloval já.« Nejsme všichni povoláni k hrdinné lásce bližního, ač mnoho svatých obětovalo svobodu, zdraví i život za bližního svého, především za spásu jeho duše. Zdá se nám lehčí následovati Pána v denních malých službách lásky. Ač neklame-li nás zdání? Ježíš skoro vždy předejde láskou potřebu anebo přání lidí. Málokdy ho přímo o něco prosí, a i v tom případě stačí slovo, zavolání toho, kdo pomoci žádá. Na poušti zástupové umdlení, hladovi vytrvají s Pánem, aniž cítí, jak jsou vyčerpáni, pokud slyší slovo věčné pravdy z úst Slova věčného. Ale Ježíš cítí za ně a pro ně. S láskou něžnou, mateřskou lituje zemdleného zástupu dříve, nežli tento sám svou bídu pociťuje. Myslí na útrapy zpáteční cesty těch tisíců a stará se, aby na ní nezemdleli. Trpí za ně —

za každého z nich, snímá s nich utrpení budoucí, žehná a zázrakem je nasytí.

Zdali my myslíme s tak srdečnou péčí na bližního? Nejsme-li spíše jako apoštolové, kteří na lidi nemyslíce, je chtějí propustiti, aby si šli něco koupit. Nechť se bližní stará sám. Milujme, jako Ježíš miluje a malé prostředky nahraďme a rozmnožme láskou — dožijeme se zázraků. Ježíš vidí chromé, slepé, hluchoněmé — »chceš se uzdraviti?« Nabízí zázrak těm, kteří ještě ani neprosili. Odpouští hříchy, dříve než hříšníci žádají prominutí. Ubohý stav duše, o kterém nemocný sám nemá správný pojem, vzbudí v Ježíši tak milosrdnou lásku, že uzdravení těla s radostí přidává, jen když duši vzkřísí k životu. Ale i mrtvé tělo křísí. Kdo by se byl odvážil žádati: »Vzbuď mé dítě.« Snad ubohá vdova, jíž vynášeli syna z města, aby ho pohřbili? Ale Ježíš, jat útrpností s matkou dí: »Neplač.« Sám zastavuje průvod a navrátí vdově útěchu jejího stáří. Láska Kristova předvídá i obyčejné každodenní nesnáze svých učedníků a předchází je svou něžnou péčí. Po svém zmrtvýchvstání čeká je ráno na břehu jezera, kde oni celou noc nadarmo pracovali. »Vrzte sítě na pravou stranu lodi a naleznete.« A nemohli ji utáhnouti pro množství ryb. A když vystoupili na zem, spatřili ležeti uhlí žhavé a rybu na něm i chléb. A Ježíš je zve: »Pojďte, posnídejte.« Ježíš myslí na všecky a na všecko. Jak slouží v pokoře svým učedníkům! Nečeká, aby ho prosili, nečeká, aby mu zvlášť děkovali. Jak sloužím já svým bratřím? Jak předvídám jejich únavu, potřebu a

jak jí přicházím vstříc? Není třeba, aby mne prosili, mě upozornili? Je snad třeba, aby prosili několikrát? Snad ani potom jim neposloužím?! Je-li tomu tak, schází mi pravá láska. Jsem úplně zaujat sám sebou a nenapadne mi mysliti na druhé. A učiním-li něco, je to, co mne nejméně stojí.

Srovnejme svou ochotu posloužiti, pomoci, s předvídavou štědrou laskavostí Páně a řekněme si otevřeně, že jsme daleko, daleko toho, co on od křesťana žádá.

Pane, dej mi, abych miloval, jako Ty miluješ.

XXIV. ZAPLAŤ TI TO PÁN BŮH, BRATŘE.

Všechno, co pro bližního i skutečně vykonáme, nemá ceny, stává-li se to s nevolí, z donucení, abychom se jeho proseb zbavili. Viděli jsme příklad Ježíšův. Největší dary své všemohoucnosti rozdal bez vyzvání anebo na pouhé zavolání, veřejného díku nečekal, dokonce si jej zakazoval. Dal-li se někdy několikrát prosit, to jen proto, aby povzbudil víru v Boha a ukázal všem: tak prostě! Tak věřte! — A zase naši milí svatí mu rozumějí nejlépe. Byli šťastni, že někdo od nich něco žádá, ba že jejich služby lásky vůbec přijímá. Oni děkovali obdarovaným. Stará křesťanská družina jistých milosrdných bratří zavedla krásný zvyk. Ošetřovali nemocné a chudé v bytech jejich i v nemocnicích, starali se o další jejich zaopatření, zachraňovali ty, kteří byli v nebezpečí. Když pak opouštěli toho, jemuž byli posloužili, smekli s velkou uctivostí před ním klobouk a uklonivše se řekli: »Bůh ti to za-

plaf, bratře!« Na to odešli, dříve než ten, který dobrodiní přijal, mohl poděkovati jim. — Ti Ježíši rozuměli. Láska chce se jeviti. Jest jí útěchou, může-li milovanému posloužiti. Ježíše tato láska donutila k smrti na kříži. Nás láska nenutí, abychom mu skutkem spláceli? Ale jak? »Chudé máte vždycky s sebou, mne však nemáte.« »Kdo vás přijímá, mne přijímá.« »Co jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.« Není tedy správnější, abychom my děkovali těm, kteří nám dovolí posloužiti jim na místě Kristově? Neboť oni nám prokazují mnohem větší dobro než my jim. Jsouť oni Pánem samým ustanovení Jeho zástupci přijímající naše skutky lásky. Jsou nám zárukou, že Ježíš sám je přijímá tak, jako by byly prokázány Jeho nejsvětější osobě. Dbejme však, abychom nejednali pouze z přirozené lásky, zahrnujíce jednoho pozorností a zapomínajíce na ostatní. »Neboť milujete-li ty, kteří vás milují, jakou budete míti odplatu?« »Když strojíš hostinu, povolávej chudé, zmrzačené, kulhavé a slepé a budeš blažen.« Jak jinak by naše skutky lásky vypadaly, kdybychom se řídili zásadami Kristovými. A s jakým štěstím bychom Ježíše přijímali v tom, komu jsme posloužili. Svatí takového zázraku někdy byli hodni. Sv. Martin, svatá Alžběta sloužíce žebrákům tvář Kristovu v nich uzřeli. Či vzal Ježíš sám na sebe podobu ubožáka a přišel jim vstříc? Neodmítejme bratru posloužit — především svému okolí — abychom Krista neodmítali. Ale učme se něžné, tiché pozornosti pro to, co bližnímu je milé a potřebné.

Ježíši, Tys první mne miloval! Nauč mne účinně milovat bližního!

XXV. SRDCE POKORNÉ.

Nejsme ničím před tváří Boha věčného. Budeme-li s pomocí Boží trpěliví, dobrotiví a laskaví k nepřátelům jako ku přátelům, mírní a tiší k hříšníkům, staneme-li se ochotnými služebníky všech, bude se pak srdce naše úplně podobati Srdci Ježíšovu? Ne, ještě ne. — Je třeba toho nejdůležitějšího: smýšlení. — Nového ducha vlej do duše mé. Bože, dej mi kající a pokorné srdce.«

Proč se tolik toho slova bojíme? Bůh se pokořil sestoupiv s nebes a stav se člověkem — nejchudším a nejopovrhovanějším. A nám je tak těžko sestoupiti s trůnu zbudovaného z vlastní domýšlivosti, důležitosti, přeceňování sebe. Bůh před námi a pro nás se pokořil — my často ani před tváří jeho neznáme pokory, alespoň se v jeho přítomnosti často tak chováme. A přece je třeba jen trochu přirozené inteligence, abychom rozumem svým poznali postavení své na zemi, ve vesmíru, před Bohem, Stvořitelem všeho. V užším okolí se zdám potřebným — ale již ve větším městě úplně mizím; a což v zemi, v dílu světa, celém světě? Jsem ještě něčím? A před Bohem? který z ničeho stvořil vše? Neko- nečně malá částička ničeho! To jsem vpravdě. A horší je, že jsem průměrně dosti velkou částí zla, které ve světě je — protože hřeším, bloudím. Jsem tedy položkou negativní v účtech věč-

né pravdy. — Svatí to tak jasně viděli, že se hrozili sami sebe a omdlávali, dovolil-li Bůh, aby pohlédli na sebe ve světle Božím.

Svatá Kateřina Sienská volala: »Ty jsi, Pane, já nejsem. Ty jsi jsoucí sám ze sebe — já nemám jsoucnost leč z tebe a od tebe.« Pán Ježíš vychovával učedníky své takto: »Pakli jste vykonali všechno, co vám bylo přikázáno, rcete: Služebníci neužiteční jsme, činili jsme pouhou povinnost.« Sv. Augustin vykládá ona slova takto: »Co bys řekl oku, které se chlubí zrakem? Beze světla nevidíš nic. — A co bys odvětil tělu, jež se žitím svým vynáší? Bez duše jsi nehybné. Jsme i my nástroji neužitečnými, nepotřebnými, nejsme-li oživeni Boží mocí.

Nejsme ničím před spolubližními. Býti pyšný a nadutý před Bohem je bláznovství, chyba rozumu. Vyvyšovati se nad spolubližního svého mimo to jest nespravedlivost. — Bližní můj jest vpravdě bratr můj stvořením Boha všemohoucího jako já. Není mezi námi ani nejmenšího základního rozdílu. Rozdíly náhodné, jako postavení rodičů, kterým Bůh mne svěřil, menší či větší nadání, pravidelnější tvary těla, nejsou mou zásluhou a zase jsou dary Božími. Jsou jen zapůjčenými pomůckami k dosáhnutí konečného cíle, nejsou mi ale zárukou, naopak někdy překážkou. Stanou se jí vlastní chybou, a právě pýchou. Neboť pýcha předchází pád. — Bližní můj jest vpravdě bratr můj vykoupený v lásce Ježíše Krista. V Srdci Spasitelově máme místo stejně čestné a teplé — objímá nás zároveň útrpnost, láska a starostlivost jeho. Požívá-li kdo zvláštní

Ježíšovy lásky a přízně — pak je to ubohý, na těle i duši zmrzačený, je to hříšník, který toto Božské Srdce stál nejvíce bolestí; pak je to snad právě ten, na kterého já v duchu pyšně shlížím. Jeho tím Pánu přibližuji ještě více — sám sebe však každou samolibou myšlenkou od něho vzdaluji. Proč tedy nesnažím se více o pravou pokoru srdce? Či nevěřím Ježíši, nechci ho uposlechnouti, nechci ho milovati, si ho vážiti, jemu sloužiti v srdci svém? Pravíš, že ti křivdím? Ne-křivdím, bratře můj. Co učiníš bližnímu svému nejmenšímu, Ježíši učiníš — jak v dobrém tak ve zlém; co mu neučiníš, Ježíši neučiníš. Vždyť on nesčíslněkrátě ti to řekl a dal ti výslovně bližního kteréhokoli za zástupce osoby své nej-světější. Na bližním ukaž, jak mne miluješ — skutkem, slovem a smýšlením. Vypínáš se v srdci svém nad jediného člověka? Vypínáš se nad Ježíše.

Nejsi ničím, ani u porovnání s největším hříš-níkem. »To nemohu tvrditi, to zajisté ne. Vím přece, že jsem nespáchal ani jeden tak ohavný hřích, jako on je páše stále.« Víš přesně a určitě, jak tvá duše před Bohem vypadá? Jak můžeš věděti, že jest cennější než duše onoho hříšníka? Víš dobře, že čin sám o sobě ještě hříchem není. Poznání a zlá vůle rozhodují. O různých jiných polehčujících okolnostech jsme již jednali. Sou-díme jen podle toho, co vidíme, a někdy špatně vidíme. Pro ostatní nemáme bezpečných před-pokladů. Jak tedy víš, žes lepší před Bohem? Že onen v záchvatu zlosti někomu ublížil? Jest to hrozné, v tom máš pravdu. Ale můžeš docela

určitě říci, že Boha méně urážíš, když vědomě, s rozvahou a dobrovolně, ze zloby slovy svými ubíjíš čest bližního svého? Nejsi ovšem před světem za to nazván »hříšníkem« — ale co jsi před Bohem? »Moje myšlenky nejsou vaše myšlenky a moje soudy nejsou vaše soudy.« A především ve věci vlastní jsou naše houdy ze základu nesprávné. Nevidíme vlastníma očima svou skutečnou podobu — ještě méně známe skutečnou svou morální cenu. Co zajisté ji ničí, víme — je to pýcha. Sv. Augustin praví, že Bůh si váží více světské paní žijící v blahobytu svého paláce, obklopené láskou svého muže a svých dětí, ale pokorné v srdci svém, nežli panny Jemu zasvěcené, která odloučená od světa koná modlitby a pokání, v srdci ale je nadutá. Není horší pýchy nad pýchu duchovní. Jest to červ, který v zárodku ctnosti všechny hubí. Myslíš, že Bohu podáváš nádherné ovoce z mystické zahrady srdce svého. On však vidí prázdné slupky zevnějších úkonů, plné červů samolibých myšlenek. Ještě ti tyto úvahy nestačí? Ne-li, tož zbývá jen toto: »Chceš Pána Ježíše milovat? Chceš býti na věky s ním spojen? Jest nezbytné, aby ses Jemu podobal. On Bůh, u nohou svých apoštolů, u nohou Jidáše, největšího hříšníka všech věků — kam se postavíš ty v srdci svém?

Nedovol si odsuzovat bližního; odmítej samolibost.

Ježíši, chci Tě milovati v nejhlubší pokoře ubohého srdce svého.

XXVI. Ó VZNEŠENÁ POKORO!

Pokora jest ctností nejmilejší Pánu Bohu. »Veliký jest Bůh a sklání se k nízkým, ale velké zná jen zdaleka.« Pán Ježíš tuto pravdu svými slovy přímo vytesal jako z mramoru a postavil před náš zrak. Je to mistrná skupina farisea a publikána. Farisej, zachovávaje zákon na puntíček, horlivý na modlitbách, přesný v postech, štědrý v obětech, vztyčen vědomím svých ctností stoupá ke chrámu, aby se modlil. Jest obrazem křesťanů, »dobrých katolíků«, horlivých ve zbožných cvičeních a charitativních skutcích, nenalézajících co by si vytýkali.

Publikán naopak jde pomalu, stoupá zvolna stupeň po stupni; čím více se blíží k chrámu Boha zástupů, tím více cítí tíhu svých hříchů. U dveří chrámových váhá. Jak se opovážím předstoupiti před Boha živého? Ale táhne ho jakási mocná touha vycházející ze svatyně. Jemu se podobají lidé zahrnutí světskými starostmi. Ve shonu života zapomínají na Boha a na to, což jeho jest — dávají jen císaři. Publikán stoupá zhroucen v sebe, postojí nesměle u vchodu. Sklání se až k zemi. Bije se v prsa, Nezmůže se ani na souvislou modlitbu. Jen srdce jeho zkroučené volá: »Bože, Bože! Buď milostiv mně hříšnému!«

Farisej však chová se jako doma. Vzpřímen s jistotou přítele, který dává, děkuje Bohu, že není jako ostatní lidé hříšní. Pokud by této modlitbě odpovídalo vnitřní smýšlení tak, že skutečně jen Bohu děkuje, že se nedopustil všech těch hříchů, které uvádí, modlitba jeho by ještě byla přijatelná. Jakmile však s opovržením se

zmiňuje o ubohém celníkovi, »jako ten celník tam«, a v srdci se nad něho povyšuje, hnusí se Bohu celá ta jeho spravedlnost i jeho sebevědomá modlitba.

Ježíš, který ví, jak Bůh soudí, praví: »Tento celník odešel do domu svého ospravedlněn, onen farisej nikoli.« Zázračná moc pokory! Skutečné hříchy Bůh celníkovi promine za jeden výkřik pravé pokory srdce, skutečná spravedlnost fariseova před Bohem mizí, když projeví přeceňování sebe a opovrhování bližním. Farisej získanou spravedlnost ztrácí — celník jí nabývá. Zázrak upřímné pokory! A je to pravda, neboť věčná pravda nás o tom ujišťuje výslovně.

POKORA, PRAVÁ VELIKOST.

Pýcha vede k pádu, pokora povyšuje a vede k slávě.

Svatý Jakub píše: »Pokořte se před Pánem a povýší vás,« — to jest přiblíží k sobě. Sv. Jan Křtitel, jež Bůh byl zvláště omilostnil již před narozením, který byl spřízněn s Pánem a vyvolen, aby mu cestu připravoval, byl muž skalopevné povahy a nádherných ctností. Základ a koruna všech jest jeho pokora. Lidé ho měli za Krista. On ale rozhorlen odpírá jim: Nejsem Kristus. Nejsem Eliáš, nejsem prorok! Tak kdo jsi? Co pravíš sám o sobě? Hlas volajícího na poušti. Svátý Jan podal i jiné krásné důkazy své srdečné pokory. Ale žádná nevystihne tak nádherně pokorné smýšlení jeho jako toto: Hlas volajícího na poušti. — Hlas! Sám o sobě ani být nemůže — ten kdo hlas vysílá, ten je. —

Jsem hlasem volajícího Boha; volá mnou, který ničím nejsem. Hlas zní, dokud volající jej chce vysílat; zanikne, mizí podle vůle toho, jemuž patří. Není ničím. — Žádným jiným způsobem nemohl sv. Jan vyjádřiti tak krásně, že sám ničím není, že úplně, bez jakékoli zásluhy slouží Bohu a jeho dílu.

Zato Ježíš jej oslavuje jako nikoho jiného. »Co tedy jste vyšli viděti? Proroka? Zajisté pravím vám, i více nežli proroka. Neboť tento jest ten, o němž stojí psáno: »Hle, já posílám anděla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou. Vpravdě pravím vám, nepovstal mezi zrozenci ženinými větší nad Jana Křtitele.« Ejhle, jak povýšeni jsou Bohem samotným i Kristem ti, kteří se ponižují.

Pokora milovaná svatými.

Svatí nazývají pokoru nevěstou svou tichou, laskavou, světlou, čistou, věrnou, váženou, jedinečnou. Aby ji získali, dali všechno, co měli, obětovali to, na co i nejchudší má právo, svoje dobré jméno, a snášeli s radostí všechno, čím ji mohli získati. Příležitosti ztratit pokoru varovali se jako skutečného zla. Utíkali od dvorů královských, se stolců biskupských a universit a skrývali se v samotách, jen aby marná sláva světa se nelepila na kroky jejich.

Vypravuje se o mnichovi, který si zamiloval pokoru. Vypadal tak prostě a nevědomě, že kdykoliv se v klášteře stala nějaká nešikovnost, jistě byla připisována jemu. Byl po každé volán k představenému a pokárán, ano i pokání mu

bylo uloženo, ač byl nevinný. Tak se věci měly dlouhou dobu. Konečně ale přešla mnichy trpělivost s takovým neohrabaným a nešikovným člověkem a naléhali na opata, aby onoho bratra propustil, protože je klášteru na škodu.

Ale opatrný představený oddal se modlitbě, aby byl v oné záležitosti veden duchem Božím. Bylo mu zjeveno, že onen opovrhovaný mnich jest světcem a že Bůh chce ostatním jeho cenu zázrakem ukázati.

Tu dal opat přinésti všechny rohožky, na kterých mniši spávali a poučiv je, že Bůh ukáže, kdo mu z nich je nejmilejší, dal všechna ta lůžka zapáliti. Ke všeobecnému převapení zůstala uprostřed popelů jedna rohožka úplně nedotčena — ona, která patřila bratru, kterého chtěli vyloučiti. Nejvíce převapen byl však tento sám. Polekán řekl si: Jsem ubožák! Myslil jsem, že tento klášter byl pro mne jako stvořen, protože se mi tu dostávalo, čeho jsem zasloužil. — Ale nyní se všichni tváří, jako bych něčím byl. Jsem v nebezpečí pýchy. Proto prchnu. Vzal svoji hůl a zašel daleko do pouště, aby nerušeně mohl žíti s milovanou svou pokorou.

Neukazujme to, co snad máme dobrého a nezastírejme svoje chyby.

Čiňme to opačně.

Zraň srdce mé, Ježíši, svatou láskou k pokoře, Tvé nejmilejší ctnosti.

XXVII. UŠLECHTILÉ OVOCE POKORY.

Radost srdce.

Pokora dá srdci mír a pokoj. S tímto nerozlučně spojena je radost. Což neprohlásil Pán Ježíš slavnostně: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duším svými?« Jest to nádherná odměna již zde na zemi za všechnu námahu a za protivenství, která pravý učedník Páně snáší, aby získal klenot pokory. Jen srdce pokorné ví, co je mír a pokoj, protože odstranilo ze sebe všechny příčiny neklidu a rozčilení; protože v něm, odumřevším sobě, zůstává Bůh a s ním všechno nekonečné dobro. Není větší rozkoše než srdce radostné.« Veselost srdce — toť člověkův život a poklad svatosti bez nedostatku.« Tak již ve Starém zákoně čteme v knize Ecclesiasticus. Sv. Augustin vypravuje, že jednou měl promluvit před císařem. Celou noc před tím nespal pro obavy a starosti, aby se mu řeč zdařila. Když pak ráno kráčel k paláci císařskému, potkal žebráka, který pojídal tvrdý chléb a při tom vesele, šťastně promlouval s několika lidmi. Tu se sv. Augustin obrátil ke svým společníkům: »Jak závidím tomuto ubožáku! Hledte, já celou noc nespal, trápil se, abych složil řeč plnou lží a získal krátkou pochvalu několika lidí. Tento však, nestaraje se o nikoho a ničeho nemaje, jest tak blažen ve své bídě!«

OSVÍCENÍ DUCHA.

Bůh promlouvá k duši pokorné.

Potvrzuje to Ježíš sám: »Velebím Tebe, Otče, Pane nebe i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, že tak se ti zalíbilo.« Maličcí před Bohem jsou pokorní. Poněvadž odstranili z duše své největší překážku milosti, pýchu, vidí jasně a přímo, co Božího jest. Kde moudrý a opatrný naráží na uměle vybudované stěny předsudků, systému a metod a svým vlastním rozumem si překáží v poznání jednoduchých pravd věčných, pokorný se jich duchem prostě chopí jako dítě, vírou. Kde moudrý se ohlíží na mínění lidská, na úsudky učenců na slávu svou, pokorný bez ohledu na sebe samého hledí jen na Boha. A proto světlo Boží přímo padá v duši jeho, takže bezprostředně a jasně Boha poznává a cítí, že Pán přebývá v duši jeho. Učený theolog-filosof toho mnoho ví o Bohu a věcech božských — avšak pokorný je v srdci svém zažije. Neboť žije v něm duch pravdy, o němž praví Pán: »Svět ho nemůže přijmouti, vy však je znáte; neboť ve vás zůstává a ve vás bude.« — Nezapomínejme; že slova tato patřila prostým rybářům. — Učený mnich na poušti, jemuž přes všechnu námahu ducha nepodařil se výklad jistého verše Písma svatého, oddal se mimořádným modlitbám a postům, aby se tak stal hodným osvícení Božího. Sedmdesát týdnů tak vytrval, ale světlo nadpřirozené mu do duše nevstoupilo. Tu si konečně vzpomněl, že jiný mnich, který zůstá-

val nablízku, snad by mu mohl při výkladu onoho verše pomoci. I chystal se na cestu k němu. Na prahu chaty své však viděl anděla, který mu řekl: »Zůstaň zde a věz, že dlouhé tvoje modlitby a posty nenalezly milosti u Boha; ale pokora, která tě vedla, abys hledal radu u souseda svého, zvítězila nad Srdcem Páně.« V tom okamžiku mnich jasně poznal smysl oněch slov Písma svatého. Pokora dosáhla, co dlouhé posty neobdržely.

»Moudrost Boží s pokornými přebývá a s prostými obcuje.«

Cesta upravená.

Cesta nevinnosti jest pro naši lidskou křehkost stejně nejistá a obtížná jako cesta pokání. Abychom se dnem i nocí třásli strachem o nevinnost svých dětí! Kolik nebezpečí, kolik pokušení, kolik příležitostí a kolik tak zvaných přátel připraví jim těžkou zkoušku. Bude jim běžeti ohněm a nastavenými meči. Podaří se jim zachrániti šat nevinnosti a donésti jej neposkvřený až před tvář Beránka Božího?

A hříšníci? Vytrvají v pokání? V dobrém předsevzetí? Nezlákají je znovu a znovu hříchy, jejichž nezdravou sladkostí již jednou byli zpiti?

Která cesta povede jistě a bezpečně k cíli jak nevinné tak hříšníky? — Cesta pokory. Jest nejrovnější ze všech, protože jest to cesta malých dětí. Největší překážky jsou s ní odstraněny. Protože není výšin slávy světské, není také nebezpečných propastí — jest to cesta urovnaná. Pahorky jsou sneseny a údolí vyrovnána. Di-

voká zvěř vášní jest vyloučena pevnou ohradou ukázněnosti. A nad cestou bdí mateřská láska Boží, poněvadž po ní běží její miláčci, maličci. Andělé patřící stále na tvář Otce nebeského doprovázejí klopýtající děti Boží, aby neurazily o kámen nohy své.

Pokorný nezná bázně lidské ani strachu před nepřítelem zlým. Čím menším a ubohým se vidí, tím pevněji důvěřuje v ochranu a milosrdenství Boží — a proto kráčí bezpečně a klidně po cestách Kristových. Dobře odpověděl jistý opat mnichovi, který dnem i nocí se trápil pochybnostmi, zda Bůh mu odpustil: »Žij v důvěryplné pokoře a svědomí tvé se ihned uklidní! Což myslíš, že pouhými vlastními silami můžeš získati prominutí před Bohem? Milosrdenství Boží jediné přikryje a odčiní hříchy tvé, byť jich bylo tolik, kolik zrněk písku pokrývá tuto poušť. Proto důvěřuj a uklidni se. Jen kdyby pýcha tě pokoušela, pak a jenom tenkrát hled' zpět a uvažuj o těžkých proviněních svého života!« Blahoslavená budiž pokoro, která srdce rozveseluješ, osvětluješ a namáhavou cestu k nebi urovnáváš!

Děkujme Pánu, že nám ukázal bezpečnou cestu k věčnému cíli a vzbudme v srdci svém jediné potřebnou bázeň — před vlastní pýchou.

Vyslyš, Pane, přání apoštola svého, sv. Pavla: »A pokoj Boží, který převyšuje všechno pomýšlení, ochraň srdce naše i myšlenky naše v Kristu Ježíši.«

XXVIII. PRÁCE, ZÁŠTITA CTNOSTI.

Není-liž to tesař, syn Marie?

Ježíš, Pán a Stvořitel všehomíra stal se nám podobným ve všem vyjma hříchu. Hřích vnesl nesnáze do tohoto života, stlačil šíji člověka, jehož Bůh stvořil pánem země, a sklonil hřbet jeho pode jho lopotné práce.

»V potu tváře chléb svůj jísti budeš.« Hříchu nejsvětější Syn Boží jako člověk nepoznal a nemohl poznati, zato ale ovoce hříchu, těžkou práci rukou svých. Byl tesařem. Byl jím od mládí až do třicátého roku svého. Vyrostl v práci; v dílně Josefově již jako pacholík pomáhal. Hrál-li si v nejútlejším věku, pak i tato hra byla užitečná a souvisela s prací sv. Josefa. Stává se učedníkem. Začíná s nejnižším stupněm tesařské práce. Pak bere pilu, hoblík, kladivo! Kolik bolestných mozolů naskočí na přejemných rukou Syna Mariina. Stává se dělníkem. Stále větší námaha, až konečně na jeho bedrách spočívá celá tíha řemesla, protože s láskou odnímá stároucímu pěstounu všechnu těžší práci. Tak jedná Ježíš, nejvznešenější z pokolení lidského, a Bůh! Proč Syn Boží se sklání dobrovolně pode jho práce? Aby snášel s námi »břímě dne i hor-ka!« Aby nám tíhy odebral a nás osvěžil. Práce přestává býti trestem, vidíme-li Ježíše těžce pracovati z lásky k nám. — Trestu Božímu na zemi je třeba dobře rozuměti. Jest důkazem lásky otcovské, jest nám nejen naprosto nutným, ale též nejvýše užitečným. Je to dobro moudrosti Boží nám vnucené, které v krátkozrakosti a za-

ujatosti své přijímáme jako časné zlo. O práci to platí více než o něčem jiném. Poroučí-li Bůh nesčíslněkrátě ve Starém zákoně: »Šest dní pracovati budeš a všechno dílo své vykonáš, sedmého dne uštaneš v orání i ve žni«, není to již slovo rozhněvaného majestátu Boha věčného, nýbrž milosrdného a laskavého Otce. Nehřmí nad hlavou naší časným trestem, ale podává účinný lék, kterého naše přirozenost nutně potřebuje. Tělo, které svoje svaly necvičí, zůstane slabé, přivodí si nejrůznější choroby a zkrátí si způsobilost k životu. V knize přísloví se líčí lidé neochotní k práci takto: »Maličko podřímeš, maličko pospíš, maličko složíš ruce v lůžku, i přijde na tebe jako kurýr bída, a nouze jako muž ozbrojený.« Nečinnost zuboží tělo více nežli nemoc. Chceš-li býti zdrav, buď čilý a ochotný pracovat. Ale ještě větší zlo je bída duše v těle pohodlném. Všichni známe ono staré slovo: »Zahálka počátek hříchu« a víme, že je pravdivé. I král David krátkým zahálením se stal kořistí zla. Povol bujnému koni uzdu a jak vítr zaneše tě, kams nechtěl. I tělo, jež dobrotivý Bůh spjal zákonem práce, dostane nadvládu nad duchem, povolí-li se mu příliš zahálkou. Rozumějme dobře — zahálkou a ne potřebným odpočinkem a osvěžující zábavou. Starý zákon stále nás varuje před nečinností, ukazuje následky její pro duši: »Lenivého poráží hrůza (před prací), duše však zženštilých lačnosti budou.« Nedosti na tom, že tělo lenivého stane se neschopným života, i duše zmalátní. A v této malátné, netečné duši vzbudí se s tím větší prud-

kostí nezdravé žádosti a »Přání zabíjejí lenivého, neboť ruce jeho štítí se práce.« Jak vypadá taková duše nečinná a vydaná na pospas žádostem, zase nám líčí Duch Svatý. »Šel jsem kolem pole člověka líného, a kolem vinice muže pošetilce, hle, všecko porostlo kopřivami, trní přikrylo plochu jeho, ohrada kamenná zbořena byla.« Jak lehkou práci má nepřítel s takovou duší. A nejhorší je, že ona ve své netečnosti zkázu svou ani nevidí.

Naopak praví Písmo svaté: »Touha pilných splněna bude.« — Jestliť práce lékem proti hříchu a pro posilu a upevnění vůle.

Ježíši, Bože, Spasiteli — a tesaři, dej mi lásku k práci a k pracujícím.

XXIX. PRÁCE — POŽEHNÁNÍ.

»Z práce svých rukou smíš užívat, blaze a dobře je ti.« Jest požehnán pracující a požehnána jeho práce Bohem Otcem i Duchem Svatým, který Písmem svatým nám toto požehnání zajišťuje. Požehnán jest dělník nekonečnou láskou Ježíše Krista, spoludělníka svého. Každá stopa práce na rukou Spasitelových, každá krůpěj potu stékající mu na skráně v dílně Nazaretské jest požehnáním bratrům dělníkům a všem pracujícím. Bude ti stále ještě obtížná a nechutná práce rukou tvých? Ježíš pracuje s tebou a za tebe, v práci tě předešel, jako tě předešel v lásce. Kolik a jak pracuješ ty pro Něho? Pracuješ duchem? I tu Ježíš kráčí před tebou. Učil od rána do noci, a i v noci — učil předmětu nejtěžšímu, poznání nadpřirozených pravd, a učil žáky nej-

nechápvější, nevědomé rybáře, lhostejné zástupy, ba i posluchače zlomyslné — fariseje.

Únavou spal tak tvrdě, že ani bouře ho nevbudila; tak že i nechápví učedníci smilovavše se nad Mistrem vyčerpaným prací celého horkého dne, bránili lidem přístup k němu. Ale přes to on sám nešetřil se, děti si k sobě zavolal. Zná Ježíš oba druhy práce: tělesnou i duševní — oběma požehnal, oba posvětil. Važme si toho požehnání!

Jak Ježíš pracuje?

S radostí — neboť pracuje pro slávu Otce svého, pro spásu bratří svých na zemi a konečně pro nejmilejší svoje: Marii a Josefa. Vždyť skutečně je živil prací rukou svých a tak odplácel první péči jejich o sebe. Učme se od Srdce Ježíšova milovat práci jako důkaz lásky k Bohu a bližnímu. Není třeba ani mluvit o tom, že Ježíš pracoval pilně — celý jeho život to ukazuje — není chvílečky nevyplněné povinností. Vidíme-li Ho pozvaného u stolu, je tam pro spásu duší, aby hledal, co bylo ztraceno.

Pracujme pilně i my, pracujme to, co je nám určeno a ne něco jiného, co se nám líbí. Jest i činná zahálka, která zanedbává povinnosti a zabývá se podle chuti své. Ježíš pracuje tiše, nenáročně. Povýk a stálá zábava v domečku Nazaretském nebyly doma. Jeden druhému v srdci rozuměl, nebylo třeba dlouhých výkladů. Pracovala láska pro lásku bez pobízení a pohánění. Dávalo se, aniž se počítalo, obětoval se jeden pro druhé tiše, nenápadně, ubírala se druhému

námaha, aby to ani nepozoroval. Šťastný život práce, ticha a lásky v Nazaretě!

Co platí o nás? »Každá práce odměněna bude hojně?« anebo: »Kde mnoho slovy, tam často bývá nouze?« Obnovme se v křesťanském pojetí práce a chraňme se rozmrzelosti z námahy.

Děkuji Ti, Pane, za dar práce, Dej, abych ji s láskou přijímal a v Tvé přítomnosti konal.

XXX. KŘESŤANSKÁ RADOST.

Víra příčinou radostí.

V Babylonském zajetí zavěšovali Židé citary své na smuteční vrby a říkali mezi sebou: »Jak bychom mohli zpívati píseň Hospodinovu v zemi cizí?« Byli v poddanosti modlářů a neměli naděje, že uvidí milovaný svůj Jerusalem. Smutek jest vůbec základním akordem duše starozákonní. Touha po vykoupení a naděje uviděti Messiáše mírní sice vážnost celého duchovního života židovského, ale nikde nevyznívají v jasný a radostný jásot duše křesťanské. A pochopitelně. Nejasná jejich vidina nám se stala skutečností, tisíciletá touha srdcí jejich se nám vyplnila. Známe Spasitele a máme Ho mezi sebou. Neřekl On sám svým učedníkům: »Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte. Neboť pravím vám, že mnozí proroci a králové přáli si viděti, co vy vidíte a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte a neslyšeli?«

Největší radost na zemi i v nebi vůbec možná jest radost z Ježíše Krista, Syna Božího, A to jest radost křesťana, pojícího se s radostí Boha

Otce i Ducha Svatého nad nejmilejším Bohem Synem — Člověkem. Nejsvětější osoba Kristova jest nyní důvod radosti. A proto sv. Pavel neustává vyzývatí první křesťany: »Radujte se v Pánu bez ustání, opět pravím, radujte se!« Radujme se z Pána a v Pánu a s Pánem! — Pán Ježíš sám ukazuje nám ještě jiný důvod křesťanské radosti plynoucí z díla Spasitelova: »Radujte se, neboť jména vaše jsou zapsána v nebesích.« Jsme vykoupeni z moci zla, z okov hříchu a z říše smrti. Vší krví svou a celou bytostí svou zaplatil Ježíš nekonečnou cenu duší našich a vyvedl nás z propasti věčné v jasný den milosti. Představil Otcí svému nás, bratry Srdce svého, a dal zapsati jména naše do knihy života vlastní svou zářící krví. Patříme k rodině Kristově, k rodině Boží. Radujme se!

Milující Srdce Ježíšovo i v posledních okamžicích před utrpením svým se stará toliko o nás. Samo za nedlouho bude zaplaveno neslýchaným smutkem, sevřeno nesnesitelnou úzkostí — ale nám přeje radost. »Budete-li zachovávatí přikázání mé, zůstanete v lásce mé jakož i já jsem zachoval přikázání Otce mého a zůstávám v lásce jeho. Toto mluvil jsem Vám, aby radost má byla ve vás a radost vaše se naplnila.«

Ejhle odkaz Páně. Radost čistého svědomí, radost milosti posvěcující, radost přátelství a lásky Boží! »Zachovávejte přikázání má.« Víte, co to znamená? Bohužel, je mnoho lidí, kteří ač se počítají k dobrým křesťanům, skutečně přikázání nezachovávají. Znají je podrobně. Mluví o nich krásně. Mohli by býti výbornými kate-

chisty. Jiným radí, jiné soudí. Ale nekonají, co Ježíš žádá. Kdykoli plnění příkazů Božích a církevních žádá oběť od těla, od rozumu, od vůle a přání jejich, naleznou ihned příčinu »dispenze« a chtěli by ji i tam, kde podle vůle Boží žádného osvobození není.

Takový křesťan pravou radost nepozná, protože nezůstává v lásce Kristově. Ó nepochopitelné štěstí, nevýslovná radosti, přebývání v Bohu Ježíši! Pán si radosti své v nás sám zasloužil svou nejsvětější obětí celého pozemského života až do ukončení na výši Kalvarie. Ale přes to odpíráme mu ji, odpíráme-li každodenní oběti potřebné k plnění vůle Boží, odpíráme mu ji neláskou k bližnímu, nezřízenou láskou k přátelům a věcem pozemským, samoláskou. Ale i sami sobě bráníme tím v čisté nadpřirozené radosti.

Neznáš ji, tuto sílu nadlidskou, která tě přenesení přes vrchy a propasti v plnění vůle Boží? Pak je chyba v tobě. Zpytuj se, kde.

Svatí apoštolové se v utrpení radovali co nejsrdečněji. Když byli potupně mrskáni pro kázání jména Páně, šli z velerady s radostí nad tím, že byli hodni učiněni utrpěti pohanu pro jméno Ježíšovo. Sv. Pavel radostí oplývá uprostřed všech soužení, a svatí mučedníci v největších mukách žertovali, zpívali a Boha chválili.

To je radost obětování se cele pro Ježíše. Odevzdej se cele Pánu, neodepři mu ničeho a to, co je ti nejmilejší, nabízej mu stále: »Vezmi, Pane, vezmi, všechno je Tvoje!« Dávejme denně, co

povinnosti a okolnosti vyžadují, dávejme z lásky a vděčnosti Bohu, pak i na nás jako na sv. Františku se splní zázrak Kříže Kristova, »Víš, co je dokonalá radost? K smrti utrmácen, hladov, v lijáku a mrazu státi před branou vlastního domu a býti odehnán a potupen. To, bratře, jest dokonalá radost svatých.« Na křídlech víry a láskyplné oběti povznese se duše křesťanská do takové blízkosti Boha, že v radosti její zanikají bolesti a útrapy těla. Jak jsme daleko svatosti, nesneseme-li bez nářku a rozmrzelosti bolest, únavu, zklamání, ztrátu, pokoření, pohanění. Pokouší-li se o nás smutek nebo rozmrzelost, uvědomíme si příště vždy, že jest to špatné vysvědčení ve škole Páně. Skutek jest mu důkazem. Dejme mu každodenně co nejvíce důkazů lásky a pak i my budeme oplývati radostí již zde na zemi.

Radujme se v Pánu, stále se radujme!

XXXI. VE SVĚTLE PRAVDY.

A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Slovo Boží vycházející od věčnosti z Boha, jež samo Bohem jest, stalo se člověkem, bratrem naším.

»V něm jest život, a ten život jest světlem lidí, a Světlo ve tmě svítí a tma ho nepojala.« Ejhle osud Slova věčného, druhé osoby Božské, mezi lidmi. »Je světlo pravé, které osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě bylo a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel a oni ho nepřijali.« Může býti smutnějších dějin lidstva? Nej-

velebnější tajemství Boží sklonilo se k zemi Slo-
vem. Božím, osobitým Bohem. Pravda věčná zá-
zračně vtělená, sestoupila k ubohým tvorům —
a byla odmítnuta. Sv. Tomáš ptá se po cestě,
kam se Pán ubírá. I odpovídá Pán: »Já jsem
cesta, pravda a život.« O cestu k blahu, o život
vezdejší se lidé horlivě zajímají, i o věčný ně-
kteří se starají, o pravdu již méně. Co je prav-
da? Táže se s Pilátem a pokrčí rameny.

Což nikdo nepřijal Slovo? Věčnou Pravdu?
Je jich množství podle jména, ve skutku málo.
»Kdokoli však jej přijali, dal jim moc státí se
dítětkami Božími.« Dítětkami pravdy věčné jsme,
buďme pravdivými ve všem a všude.

Pravda vůči Bohu.

»Přichází hodina a nyní jest tu, kdy praví cti-
telé budou se klaněti Otci v duchu a v pravdě,
neboť i Otec hledá takových, kteří by se mu tak
klaněli.« Tak promluvil Pán k ženě samařské.
Otec hledá těch, kteří se mu v pravdě klaní, to
jest celou svou bytostí, duchem především. Jsme
věřící křesťané a podrobujeme rozum zjeveným
pravdám nadpřirozeným, vůli svou zákonům
Božím. Klaníme se tedy Bohu v pravdě. Ale sta-
čí to? Židé věřili v Boha a domnívali se, že v cel-
ku zachovávají přikázání jeho a přece Pán kárá
národ vyvolený: »Lid tento ctí mne ústy, ale
srdce jejich daleko jest ode mne a slouží mně
předpisy a učenímí lidskými.« Tatáž slova Ježí-
šova platí fariseům, kteří sami sebe měli za vý-
borné přátele Boží. Jest dost křesťanů a katolíků
sebevědomých, kteří zdánlivě Bohu slouží, ale

vpravdě hledají sebe a chválu lidskou. Jsou často velice přísní v zevnějších nepodstatných úkonech náboženských, neopomenou žádné triduum, žádnou novenu, účastňují se procesí a poutí, ale nedělní mši svatou pro malou překážku opomenou, posty nezachovávají, podezřelých zá-
bav se nezřeknou. Přispívají na charitativní účely — ale ostrou kritikou drásají bližního. Jsou vpravdě následovníci Ježíšovi? Platí jim, co Pán tak často předhazoval fariseům: »Nesmyslní, zdaliž ten, který učinil povrch, neučinil také vnitřek? Spíše almužnou dejte to, co jest uvnitř a hle, všechno bude vám čisto; cedíte komára, velblouda však polykáte; desátek dáváte z máty a routy a pomíjíte soud a lásku k Bohu.« Jak tedy sloužíme Bohu v pravdě? »Kdo plní vůli Otce nebeského; denně vezme kříž svůj a následuje mne. Kdo miluje bližního svého jako já miloval vás. Když dáváš almužnu, ať nezví tvá levice, co dává pravice tvá, Když se modlíš, vejdi do pokojíku, zavři dveře a pomodli se k Otci svému ve skrytě. Modlíce se, nemluvte mnoho jako pohané. Když se postíš, nebuď jako pokrytec zasmušilý, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš. Otec tvůj jenž vidí ve kryptě, odplatí tobě.« To jest pravdivá bohoslužba. S jakou zálibou Bůh nejsvětější pohlíží na takovou službu, zjevuje nám sám: »Pozoroval jsi služebníka mého Joba? Že není jemu rovného na zemi?« Co velkého vykonal tento Job, ó Bože, že jej tak chválíš? »U-
přímný, prostý a poctivý, pln bázně Boží a vyhýbá se zlu.«

Pravdivost vůči bližnímu.

Budiž však vaše řeč: »Ano, ano, ne, ne, — co nad to jest, ze zlého jest.« Srdečná upřímnost v jednání s bližním jest známkou dětí Božích. Jest ze zlého nejen lež, ale i všeliká dvojakost, před kterou již Starý zákon varuje: »Ústa obojaká mám v ošklivosti.«

Dvojakost řeči a chování jest horší otevřené lži a otevřeného zla. Tomu alespoň každý, kdo je dobré vůle, může jíti s cesty.« »Pomlouváč a ramenář buď zlořečený, neboť mnoho v pokoji žijících rozdvojil.« Polopravdou klame se nejvíce lidí, protože shledavše, že část toho, co jim praví, jest správná, věří i ostatní, co jest nepravdivé. Proto nejhorší hříchy proti cti bližního pocházejí z polopravdy. Varuj se lidí, kteří se vyznají ve smutném umění spojovati část pravdy se svými výmysly ke škodě bližního. Jejich přátelství zničí tvoji duši, jejich nepřátelství tvoji čest. Varujme se své vlastní obrazovnosti, která tak ráda kousek pravdy zvětší, jí přidává anebo ubere na okolnostech a pak celek vydává za pravdu. Varujme se povrchnosti a nepozornosti, kterou pojmáme jen část z řeči jiných, nesprávně pak reprodukuje jejich myšlenku či jejich skutek. »Člověk dvojakého jazyka potupa nejhorší«; »muž dvojí mysli nestálý na všech cestách svých.« Zpytujme se dobře, ne jakoby nám někdo přihlížel, jako to často činíme, a ne abychom »majíce oči neviděli«, nýbrž upřímně, spravedlivě v přítomnosti Boha vševědoucího. Zpytujete takto svou upřímn-

nost ve službě Boží a svou přímnost k bližnímu — posloužíme upřímnosti k sobě samým.

Většinou lidé neznají sami sebe. Jest to sta-
věká zkušenost, že nejvyšší věda jest poznati se-
be a největší umění ovládati sebe. O hlavní pří-
čině sebeklamu, o pýše, jsme již rozjímali. Ale
i povrchnost jest velkou nepřítelkyní pravdy.
Dbáme mnohem více toho, jak se jevíme jiným,
než toho, jací skutečně jsme. A proto při zkou-
mání sebe nejdem do hloubky a neptáme se:
Proč jsi to učinil nebo neučinil? Chyba, kterou
mohli viděti ostatní, nás mrzí více než chyba, o
které nikdo neví. I strach před hříchem někdy
není tak strach z urážky Boží, nýbrž strach,
abychom neklesli v mínění vlastním na úroveň
ostatních nedokonalých. Jaká pýcha a jaká blá-
hovost!

Hlavně zbožné duše trápí někdy zpovědníky,
aby prohlásili, že to, čeho se dopustili, nebylo
hříchem. Více mají na mysli svou duchovní je-
šitnost než urážku Boží. Dobrovolná nevěra
v malé věci může před Bohem znamenati větší
zlobu nežli zdánlivě větší přestupek z lidské
slabosti. Bůh pravil králi Abimelechovi, jenž
z nevědomosti chtěl spáchat zakázaný skutek:
»Vím, že jsi jednal ze srdce upřímného a proto
jsem ti zabránil v hříchu proti mně.«

Budme pravdiví před Bohem, k bližnímu i
k sobě a »poznáme pravdu a pravda nás osvo-
bodí.«

Osvobod mne, Pane, ode vši nepravdy, abych
se srdcem volným Tebe, věčnou pravdu, stále
lépe poznával.

XXXII. ŽIVOT S KRISTEM.

Mysleme jako Ježíš.

Červen končí. Uvažovali jsme jen o některé stránce křesťanského života. Nahlédli jsme, pokud nám bylo možno, do Srdce Ježíšova a z nekonečných pokladů jeho čerpali jsme, aby srdce naše ozdravěla a zkrásněla. Snažili jsme se porozuměti Spasiteli alespoň v tom, čeho si od nás nejvíce žádá. Zajisté dal naší dobré vůli svá požehnání a svoji milost. Jestliže jsme poznali potřeby duše své a skvrny, které nás hyzdí, jestliže jsme pocítili touhu přiblížiti se Pánu větší snahou, obětovati mu dokonaleji všechny svoje schopnosti, jestliže jsme jako v záblesku jasného světla uzřeli na okamžik nekonečnou líbeznost Boha - Člověka, děkujeme mu pokorně a z celého srdce. »Pohlédl's na mne, Pane můj a láskyplně jsi se ke mně sklonil.« Děkuji Ti, děkuji. »Dobře nám bylo, Mistře, s Tebou.« A chtěli bychom stále s Tebou zůstatí.

Zůstaňme u Pána myšlenkami.

Dnem i nocí rozjímalí svatí o životě Páně. Studovali svatá evangelia, aby se naučili mysletí myšlenky Páně. Praví Bůh všemohoucí, věčný: »Moje myšlenky nejsou vašimi myšlenkami.« Pochopitelně. Konečný, omezený rozum nemůže pojati myšlenku nekonečnou, věčnou. Avšak Bůh je láska a láska je sdílná. Sdělila se nám Slovem vtěleným. Ó tajuplný zázraku! Nekonečná myšlenka Boží, Slovo Boží vtělené a nerozlučně spojené s rozumem, vůlí a srdcem člověka, aby po prvé na tomto světě myšlenka Boží

jistě a jasně splynula se rtů vpravdě lidských! Proroci hlásali sice pravdy Boží, ale jejich rozum pouze lidský, byť osvícený, viděl jako »skrže zrcadlo v záhadě« a jazyk jejich malátněl pod tíhou úlohy jim svěřené.

Jen Ježíš, Bůh z Boha, světlo ze světla, Slovo, jež tělem učiněno jest, mohl myšlenky Boží lidstvu přinést. A jen s Kristem a láskou k Němu můžeme je chápati a si je osvojit, ač jsou v přímém protikladu k omezeným pojmům pozemským.

Neustávejte děkovati Pánu, že jest nám pravdou a světlem. Přestaňme býti tmou a následujme světlo světa!

»Pán jest světlo moje a spasení moje a vede mne po cestách spravedlnosti pro jméno své.«

»Kam já jdu, víte, i cestu znáte.«

Zůstaňme s Pánem Ježíšem nejen v myšlenkách, ale budme mu věrnými společníky na cestě. »Veškery cesty Páně jsou milost a věrnost.« V lásce a prostotě srdce kráčíme po cestě Ježíšově. Nevybočujme s ní neláskou, neobcházejme ji bázní lidskou, — »Vyučuje ubohé svým cestám.« V mírnosti a pokoře sledujme Jeho, jednoťme se s Ním, neboť On jest cesta. Jako poutník jest v přímém doteku s cestou, která ho předchází, provází, řídí a chrání, tak i duše naše jest v přímém styku s Ježíšem Kristem, Bohem-Člověkem, následuje-li ho upřímně.

»Kdo však miluje mne, bude milován od Otce mého a i já jej budu milovati a zjevím se mu — i přijdem k němu a příbytek u něho si učiníme.« Ejhle, stánek Boží v nás, obydlí nejsvětější Tro-

jice v srdci našem! Největší tajemství křesťanské mystiky, o kterém sv. Terezie velká tak osvěceně psala, jest zároveň tak prostá, jednoduchá pravda, protože věčná pravda sama ji vyslovila. Tajemství stálé, skutečné přítomnosti Boží, přebývání Boha v nás, jest cílem každého křesťana. »Miluje-li mne kdo, slovo mé zachovávatí bude«, a tím zaváže nekonečného Boha, aby u něho přebýval. Celé nebe sestoupí do srdce jeho. A naopak, on přebývá v Ježíši, v Srdci Jeho nejvyšším. Nejsme-li šťastnější nežli svatí apoštolové na Táboře?

»Zůstaňte ve mně a já ve vás, zůstaňte v lásce mé. Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás a aby radost vaše se naplnila.«

Amen, Amen, Pane Ježíši. V Srdci Tvém nejvyšším radost naše jest naplněna, ne, přetéká. Ó, dej nám radost největší, abychom byli radostí Tvou!

OBSAH:

I. Dar Boží	3
II. Krása srdce	6
III. Nezištná láska	7
IV. Největší hříšník	9
V. Do boje	11
VI. Tajné úklady	13
VII. Jiní dva nepřátelé	15
VIII. Závidění hodný život	18
IX. Odpouštěj a zapomínej	20
X. Vzhůru za Kristem a za svatými	23
XI. Útrapy srdce	25
XII. Pronásledován a opuštěn	27
XIII. Trpělivost	28
XIV. Trpělivost, podmínka a plod svatosti	31
XV. Stálý okruh	35
XVI. Mírnost a tichost křesťanská	39
XVII. Zvláštní něžnost	43
XVIII. S Ježíšem a pro Ježíše všechno	45
XIX. Laskavost všedního dne	48
XX. Nejtěžší laskavost	53
XXI. On ale mlčel	55
XXII. Úžasný zázrak lásky	56
XXIII. Závodý pokorné lásky	61
XXIV. Zaplať Ti to Pán Bůh, bratře	64
XXV. Srdce pokorné	66
XXVI. Ó vznešená pokoro	70
XXVII. Ušlechtilé ovoce pokory	74
XXVIII. Práce, záštita ctnosti	78
XXIX. Práce, požehnání	80
XXX. Křesťanská radost	82
XXXI. Ve světle pravdy	85
XXXII. Život s Kristem	90

ZPRÁVY O DĚDICTVÍ SVATOJANSKÉM.

Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze jest nadační ústav, státní i církevně schválený, pro vydávání českých pouze knih, nábožnost a mravy vzdělávajících, buď původních, buď jinojazyčných ve zdařeném českém překladě. Hlavní úmysl základu tohoto jest, aby se výborné, prospěšné knihy co možná bude, lacino prodávaly aneb i zdarma rozdělovaly. Zvláštní péči má Dědictví věnovati vydání Písem svatých s krátkými výklady, aby se čelilo rozšiřování biblí nekatolických v obecném lidu.

Členové nebo údové Dědictví sv. Jana Nep. jsou: zakladatelé, spoluzakladatelé, členové I. tř., členové II. tř., členové III. tř.; z těchto členů jsou buď doživotní nebo stálí, jiní osoby duchovní a ostatní osoby světské.

Nyní zaplatí jednou pro vždy noví členové: zakladatel nejméně 10.000 Kč, spoluzakladatel alespoň 1000 Kč; člen doživotní I. tř. 200 Kč, II. třídy 140 Kč, III. třídy 80 Kč; člen stálý, jako rod, spolek, knihovna, škola a pod., platí jednou pro vždy ve III. třídě 170 Kč, ve II. tř. 320 Kč, v I. třídě 470 Kč. Celý příspěvek členský jest nutno zaplatiti najednou. Každý člen po zaplacení vkladu obdrží členský diplom Dědictví sv. Jana Nep. a členský lístek na odběr knih a spolu také několik knih zdarma. Další léta má člen právo na odběrný lístek u příslušného knihkupce, na lístku označeného, vyzvednouti si knihy, které byly toho roku vydány ja-

ko podíl pro členy Dědictví, při čemž složí ve prospěch Dědictví a knihkupce obnos Kč 2.50. Podíly může si člen vyzvednouti do 2 let po jejich vydání, později na ně nemá práva. Kdo chce, aby mu knihkupec podíly poslal poštou, musí mu zaslati odběrný lístek, obnos Kč 2.50 a obnos poštovného. Za ztracený nebo již vypotřebovaný odběrný lístek vydá ředitelství nový lístek, jestliže mu člen oznámí číslo svého diplomu a zašle stanovený poplatek 20 Kč. Umřeli člen Dědictví, budiž jeho úmrtí oznámeno ředitelství a zároveň vrácen jeho lístek odběrný na knihy.

Členové třídy II. dostávají po 2 výtiscích podílu knižního, členové I. třídy po 3 výtiscích, spoluzakladatelové po 4 výtiscích.

Z duchovních milostí členů Dědictví sv. Jana Nep. připomínáme: Ředitel Dědictví každého roku u hrobu sv. Jana Nep., ve dnech blízkých svátku sv. Jana slouží dvě zádušní mše svaté: jednu za všechny v Pánu zesnulé členy a druhou za zakladatele Dědictví Ant. Hanikýře. Mimo to od roku 1933 slouží ředitel ve svátek sv. Jana dne 16. května o 7. hod. ráno u hrobu světceva mši sv. za všechny živé členy, dobrodince a širitel Dědictví, a dne 14. února zádušní mši sv. za nového zakladatele † biskupa Ant. Podlahu. Členové Dědictví ze stavu kněží obětují každý rok v oktávu svátku sv. Jana Nep. mši sv. za živé a mrtvé členy Dědictví. Členové nekněží se žádají, aby s tímž nábožným úmyslem byli přítomni v téže době mši svaté a — pokud mohou — přistoupili k sv. svátostem.

V roce 1936 přistoupilo členů III. třídy:	
z arcidiecése pražské .	14
z diecése budějovické	5
z diecése královéhradecké	6
z diecése litoměřické .	4
z arcidiecése olomoucké	9
z diecése brněnské	4
ze Slovenska	1
úhrnem	<u>43</u>

mezi nimi 5 rodů, 6 duchovních.

Přihlášky nových členů spolu s celým příspěvkem jest zasílati na Ředitelství Dědictví sv. Jana Nep. v Praze IV., čp. 58.

Seznam knih, které Dědictví vydalo svým nákladem a má ještě na skladě, je uveden v čís. 1. letošního podílu a vydán také separátně. Podle tohoto seznamu mohou se knihy objednat buď v administraci Dědictví Svatojanského v Praze IV. čp. 58 přímo, nebo prostřednictvím knihkupectví. Na úvěr Dědictví knih nedává, proto nutno hotově platiti a při objednávce poštou zaslati předem také poštovné.

O darování některých knih nebo o slevách, zejména při větší objednávce knih pro účely výchovné a charitativní, rozhodne v jednotlivých případech ředitelství Dědictví.

Katoličtí Čechové doma i za hranicemi naší republiky, přistupujte za členy Dědictví sv. Jana Nep. v Praze a horlivě čtěte knihy Dědictvím vydávané.

Msgre Dr. Jos. Čihák,

metropol. kanovník u sv. Víta v Praze IV.-58,
t. č. ředitel a redaktor Dědictví Svatojanského.